

Bertha György Általános Művelődési Központ Óvoda
9777 Rábahídvég, Bertha György u. 36/c.
rabahidvegiovoda@gmail.com
06 30/520 0822
OM azonosító: 201925

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2024

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4
2. Az óvoda hivatalos adatai	5
3. Az óvoda küldetése	7
3.1. Gyermekképünk	7
3.2. Óvodaképünk	9
4. Óvodánk nevelési alapelvei, értékei	11
5. Az óvodai nevelés általános feladatai	12
5.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program	12
5.2. Az érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	21
5.3. Az anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés feladatai	23
5.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek	26
6. Az óvodai élet megszervezésének feltételei	29
6.1. Személyi feltételek	29
6.2. Tárgyi feltételek	30
6.3. Az óvodai élet megszervezése	31
6.4. Napirend	32
6.5. Hetirend	33
6.6. Az óvoda kapcsolatai	34
6.7. Óvodai ünnepek, hagyományok	37
6.8. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai	40
7. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	45
7.1. Játék	45
7.2. Verselés, mesélés	49
7.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc (Így tedd rá! módszer és innováció	52
7.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	55
7.5. Mozgás	57
7.6. Külső világ tevékeny megismerése	59
7.7. Munka jellegű tevékenységek	61
7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	63
7.9. Az óvodapedagógus szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben	64
8. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	66
9. A gyermek egyéni fejlődésének mérési, értékelési rendszere	68
10. Teljesítmény értékelési rendszer helyi protokollja	71

11. Záró rendelkezések	73
11.1 A program hatálya.....	73
11.2 A program nyilvánossága.....	73
MELLÉKLETEK.....	74
1. Felhasznált irodalom.....	74
2. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.....	76
3. Legitimációs záradék	79

1. BEVEZETÉS

„Óvodás korban magyar mivoltunk épületének mintegy földalatti alapjait kell leraknunk. Minél mélyebbre épül a fundamentum, annál szilárdabb lesz az épület.”

/Kodály Zoltán/

A nevelési programunk kialakításához olyan életmódszervezést választottunk alapul, ami megfelel a vegyes életkorú gyermekcsoport adottságainak, s építhetünk az eddig kialakított jó szokásokra, értékekre, hagyományokra.

Céljainkat, feladatainkat, tevékenységeinket az „ÓVODAI NEVELÉS JÁTÉKKAL, MESÉVEL c.” választható program alapján fogalmazzuk meg, átformálva a mi helyi adottságainkra, sajátosságainkra.

Azért választottuk ezt, hogy sokszínű, tartalmas, változatos élményt nyújtó, tevékeny, gazdag, derűs, vidám óvodai életet teremtsünk gyermekeink számára, ahol sokat

„játszunk és mesélünk, és ennek természetes hozadéka a kisgyermeki tudás!” / Zilahi Jné – Stöcker Kné: Óvodai nevelés játékkal, mesével /

Az Óvodában a játékon és a mesén keresztül tudatos, tervszerű óvónői munka hatására kötetlen, spontán gyermeki tevékenységek, játék, vidám, jó hangulatú ritmikus mozgások alakuljanak ki naponta, ahol a gyermekek vidáman élik napjaikat, s mindez örömet, boldogságot ad nekik. A gyermekek fejlesztése is a tevékenységek egészében zajlik, s nem kiemelten.

Jelen módosítás alapja a 2011.évi CXCV. törvény a Nemzeti Köznevelésről, és a 363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet módosításáról szóló 137/2018.(VII.25.) kormányrendelet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról.

2. AZ ÓVODA HIVATALOS ADATAI

Az óvoda elnevezése, címe:

BERTHA GYÖRGY ÁLTALÁNOS MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÓVODA

9777 RÁBAHÍDVÉG BERTHA GYÖRGY ÚT 36/C

Az óvoda fenntartója:

Rábahídvég Község Önkormányzata

9777 Rábahídvég, Bertha György utca 13.

Telefonszáma:94/573-326

Az óvoda csoportjainak száma: 2

Az óvoda vezetője: Benkő- Kovács Bernadett

Az óvoda telefonszáma :94/371-102

Nevelési év: 09.01-08.31.

Nyitva tartás:7:00-16:30

Óvodánk az ország nyugati részén Vas megyében elhelyezkedő Rábahídvég községben található. A település a Rába folyó bal partján fekszik, Vasvártól 5 km - re nyugat-északnyugatra. Megközelíthető a 8-as főúton.

Az óvoda 1972-ben épült. A két csoport befogadására és kiszolgálására alkalmas épületben 2005. szeptember 1-től egy csoport működik. Gyermekeink számára az ételt a Vasváron működő Atroplusz Bt. Szállítja. A HCCP előírásnak megfelelően tálaló-melegítő konyhát használunk.

2007. július 1-től Prinz Gyula ÁMK keretein belül működtünk. A székhely 2019. július 01-től Rábahídvég lett. 2020.szeptember 01-től az intézmény a Bertha György ÁMK Óvoda nevet kapta. 2022.szeptemberétől a megnövekedett létszám indokoltá teszi 2 vegyes csoport indítását .Intézményünk innovatív, nyitott az új pedagógiai törekvések megjelenésére a nevelőmunkában.

A fentiek értelmében alapelvünk a következő:

- Az óvodáskor nyelve a játék és a mese legyen.
- Meleg, szeretetet sugárzó óvodai nevelést valósítunk meg, ahol a gyermeki személyiséget tisztelet, elfogadás, szeretet és megbecsülés övezi, ahol a gyermekközpontúság önállóságot, örömet, boldogságot ad a gyermeknek.
- Az egyéni különbségek, egyéni képességek kibontakoztatása a gyermek személyiség-fejlesztésének folyamatában.
- A nevelőmunkánkat a játékra építve tudatosan tervezzük, megalapozva a jó szokásokat és a gyermeki műveltséget
- Ezek segítségével teremtjük meg az egymásra figyelő, a játék ötleteit átadó, átvevő nevelői légkört.
- A játéknak az egész napi nevelőmunkában meghatározó szerepe van, a nevelés valamennyi területét magába foglalja.

3. AZ ÓVODA KÜLDETÉSE

3.1 Gyermekeképünk

A hagyományos falusi életközösséghez hasonlító, gyermekközpontú óvoda megvalósítása a célunk, ahol a gyermekek **érzelmi biztonságban, meleg – elfogadó – derűs légkörben** élnek. Az óvodáskor a 3-7 éves korú gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése során talán a kisgyermekkor legérdekesebb, legizgalmasabb időszaka, mely meghatározó lesz későbbi életükre. A tiszta gyermeki lélek ártatlansága sok emberi értéket hordoz magában. Rajtunk múlik, az odafigyelésünkön, hogy a jó tulajdonságok felszínre kerüljenek, és maradandó értékévé váljanak.

Óvodánk gyermekközpontú. Abból a tényből indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

Pedagógiánkat inklúzió jellemzi mely lehetőséget nyújt a szabad személyiség kibontakoztatására, a befogadásra, elfogadásra és differenciálásra különös tekintettel az esélyegyenlőség biztosítására – hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű gyermekek. Nevelésünk során a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk, biztosítva minden gyerek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Az előítélet kibontakozásának nem adunk helyet.

Lehetőséget nyújtunk a szabad önkifejezésnek, a kreativitás sokrétű megnyilvánulásának.

A sajátos, életkoronként, életszakaszonként és egyénenként változó testi és lelki szükségletek kielégítésére törekszünk.

A gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet komfortérzést, biztonságot sugall, ami elengedhetetlen feltétele a személyiségfejlődés kibontakoztatásának.

Tiszteletben tartjuk a gyermekek jogait.

Fontos, hogy gyermekeink érezzék: biztonságban vannak, számíthatnak ránk, szeretet, megértés veszi őket körül. Az örömteli együttlét, a felszabadult játék széppé varázsolják az óvodai éveket. Gyermekeink világról alkotott képe az érzékelhető, hallható, tapintható világhoz kapcsolódik. A dolgokat érzelmi súlyuk, fontosságuk szempontjából nézik.

Mindennapos, élményszerű ismeretnyújtásuk segíti az érzelemmel telített gyermeki világkép kialakulását.

Óvodánk derűs, esztétikus, kellemes légköre, a naponta megélt kisebb örömök, az ünnepek, a boldogság érzése, a szeretet, az összetartozás, ragaszkodás igénye soha nem veszíthetik el varázsukat. Nap, mint nap újra kell érezni, megélni, hiszen a „gyermekboldogság olyan, mint a reggeli harmat, felszívódik, ha elmúlt a reggel”.

Mindent megteszünk annak érdekében, hogy az óvodában nevelt gyermekek jól érezzék magukat, egészséges, jó mozgású, értelmes, érzelmileg stabil, tetterre kész emberekké váljanak, akik képesek lesznek meglátni és megérteni az őket, körülvevő szépet és jót, vigyáznak természeti- és társadalmi értékeinkre, érthetően, választékosan fejezik ki magukat.

Célunk, hogy az óvodánkban nevelt gyermekek jól érezzék magukat, egészséges, jó mozgású, értelmes, érzelmileg stabil, tetterre kész emberekké váljanak, akik képesek lesznek meglátni és megérteni az őket, körülvevő szépet, és jót, vigyáznak természeti és társadalmi értékeinkre, érthetően, választékosan fejezik ki magukat.

3.2 Óvodaképünk

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó biztonságos környezetével, szeretetteljes, mindenkit maximálisan elfogadó, családi, bizalmat árasztó légkörével, elsősorban a szabad játék és mozgás sajátos eszközeivel készíti fel a gyermeket az életre.

A gyermekek és a szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az óvodában dolgozók hivatásszeretete, a gyermekek és a szülők tisztelet, egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermekek **környezettudatos magatartásának kialakulását.**

Az óvoda funkciói:

- óvó-védő,
- szociális,
- nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az óvodában miközben az teljesíti e funkcióit, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés célja, hogy a sokoldalú személyiségfejlesztés mellett, fokozottan figyeljen a gyermekek hátrányának csökkentésére, és a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátására is

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakítását.

Alapelveink:

- A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- A gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.
- A gyermeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele.

- Az óvoda inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos eszközeivel törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, a hozott hátrányok kompenzálására.
- Az alkalmazott pedagógiai eszközöket, módszereket a gyermek személyiségéhez és érési üteméhez igazítjuk, ezzel segítve a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, kompetenciáinak alakítását.
- A hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.
- Az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés
- A migráns gyermekek óvodai nevelésében a nemzeti önazonosság megőrzését és ápolását, erősítését és társadalmi integrálását biztosítjuk, ha ilyen eset felmerül.

4. ÓVODÁNK NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

Óvodánk tevékenységét az alábbi célok határozzák meg:

- Szeretetteljes, melegséget sugárzó, érzélem gazdag, biztonságérzetet adó, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó, derűs, vidám, a családi nevelésre alapozó, s azt kiegészítő gyermekközpontú nevelés, ahol érvényesül a családmódel.
- A gyermekek nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása és elősegítése a játékkal, mesével és a különböző tevékenységekkel.
- A gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, a környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, és a majdani iskolai életre alkalmassá való gyermekek nevelése.
- A gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása
- A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásával az esélyegyenlőség biztosítása.
- A migráns családok gyermekeinek interkulturális nevelése.

Munkánk során olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik érdeklődők, hajlamosak a szépre, a jóra, az igazra, az együttműködésre, a segítőkészségre, egymás szeretetére, megbecsülésére és tiszteletben tarására, akik a siker mellett el tudják viselni a kudarcot is, tudnak kompromisszumot kötni, és az érzelmeiket szabályozni.

5. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata: az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód kialakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

5.1 Az egészséges életmód alakítása, egészségfejlesztési program

A 3 – 7 éves gyermekek testi-lelki tulajdonságaira épített nevelőmunkák alkalmazásával az érzelmi-, társas- és értelmi képességek ápolása és fejlesztése valósuljon meg a testi és lelki egészség feltételei között.

Nagyon fontosnak tartjuk a gyermekek egészséges testi, lelki fejlődését, az egészséges életmód szokásainak alakítását, a szükségletek és a mozgásigény kielégítését, az egészséges óvást, védést, a hátrányok kiküszöbölését.

Az óvodás korú gyermek testi fejlődésének elősegítése, az egészséges életmódra nevelés kiemelt nevelési feladatunk. Nevelésünk mércéje a gyermekek gondozottsága, a stabil egészségügyi szokásrendszer, az egészséges életmód iránti igény felkeltése és kialakítása. A testi, lelki, szellemi egészség elégedettséget, harmóniát jelent a gyermekek számára. A gondozás során, egy bensőséges kapcsolat alakul ki a gyermekek – felnőttek között, s ez a meghitt, megértő viszony a természetes testközelség megléte. A gyermekek gondozása, gondoskodás róluk – végigvonul az egész óvodai életükön, nevelésünk egyik fő funkciója. Az óvónő szerető, védő, óvó gondoskodása, az óvónői szeretetben való megmártózás, a simogató kéz melege, a mosolygó, biztató tekintet, a körülölelő védettség adja meg a gyermekek számára az érzelmi biztonságot, mely kiegyensúlyozott fejlődésüknek a feltétele. Állandóan biztosítani kell az egészséges környezetet a játékhoz és a különböző tevékenységekhez, a biztonságos balesetmentes feltételeket. A gyermekek figyelmét fel kell hívnunk a balesetveszélyekre. A jól kialakított, rugalmas napirendünk is az egészséges életmódra nevelést, a helyes életritmus, a jó szokások, s a korunknak megfelelő fegyelem kialakítását szolgálja. Fontosnak tartjuk a szükségletek, és a mozgásigény kielégítését, az egészségük

óvását, védését és az esetleges hátrányok korrekcióját. A napirendünk biztosította folyamatos játéktevékenységben azonos időpontban ismétlődnek az étkezések / reggeli, ebéd, uzsonna / , a mese, a levegőzés, a séta, a kinti játék, a pihenés.

Figyelemmel kísérjük a gyermekek testi szükségleteinek igényét, mert a gyermek hangulatváltozásai is jelzésül szolgálnak közérzetéről.

- A gyermek egészséges fejlődésének fontos feltétele az életkori sajátosságoknak megfelelő egészséges, változatos és vitamindús táplálkozás.
- A magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.
- A testápolás szolgálja a gyermek tisztaságigényének, egészségügyi szokásainak megalapozását / a mosakodás, kéztörölés, fogmosás, WC használat / Fontos itt is a felnőtt állandó segítőkész jelenléte.
- Az öltözködés a testünk védelmét szolgálja az időjárás változásaival szemben, és a gyermeki önállóságot, ízlésvilágot alapozza.
- A mozgás belső igény, élmény a gyermek számára, amit felszabadultan, jókedvűen, örömmel végez.
- Az edzés folyamatában a gyermek ellenálló képessége fokozódik. Fontos, hogy a gyermek minden évszakban, minél több időt töltsön a szabadban.
- A pihenés, az alvás szintén a gyermekek testi fejlődését szolgálja.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A nyugalmat árasztó környezettel, a szeretetteljes bánásmóddal a gyermekek biztonságát erősítjük.

A szokások elsajátítása folyamán kialakítjuk egészséges életmódbeli készségeiket, jártasságaikat.

Testi szükségleteik felismerése, kielégítése, hozzájárul a derűs, félelemmentes közérzethez. Megtanulnak önállóan tisztálkodni, öltözködni, ismerik, alkalmazzák a higiénés és esztétikus étkezési szokásokat. Képesé válnak önmaguk és a társaik segítésére. Vigyáznak ruhájuk, környezetük tisztaságára. Alakul igényük a maguk körüli rend megteremtésére. Testileg megfelelően edzettek, teherbírók, mozgásuk összerendezett lesz, és állóképességük is fokozódik.

Az egészségre nevelés, a gondozás folyamatában elsődleges feladatunk a gyermekek egyéni adottságait figyelembe vevő testi fejlesztés. Az egészséges gyermek a biztonságos, derűs környezetben jól működő életfunkciókkal rendelkezik: vidám, érdeklődő, aktív.

Ebben a nevelési folyamatban nagyon fontos, hogy jól együttműködjön az óvónővel a dajka.

A védelem és a biztonság iránti igényüket állandó jelenlétünkkel elégítjük ki.

Óvodapedagógus feladatai:

A személyes példamutatás, normakövető magatartás.

A nyugodt, biztonságos-érzelmi és fizikai védettséget egyaránt biztosító-légtér megteremtése.

A tárgyi feltételek biztosítása.

A gyermekek egyéni szükségleteinek kielégítése, igény szerinti segítségnyújtás.

Változatos tevékenységek biztosítása.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a mozgás, a betegségmegelőzés szokásait elsajátították életkori sajátosságaiknak megfelelően.

Önállóan, felszólítás nélkül végzik a testápolási teendőket (kézmosás, fogmosás, fésülködés)

Önállóan öltözködnek, ügyelnek ruhájuk tisztaságára, rendezettségére.

Testileg megfelelően edzett, teherbíró lesz, mozgása összerendezetté válik.

Megalapozódnak az egészségvédő, balesetmegelőző magatartáshoz szükséges képességei.

Egészségfejlesztési program

A gyermeknek joga van az egészséghez és biztonságához. Egészségfejlesztési programunk tartalmazza óvodánk egészségfejlesztéssel összefüggő feladatait az egészséges életmód alakítása terén ellátandó feladatainkhoz illeszkedve, szem előtt tartva a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori és egyéni sajátosságait. Óvodánkban a gyermekek testi, szellemi fejlődésének feltételei biztosítottak. Az egészségfejlesztési program megvalósulása érdekében a szülők segítő együttműködése, támogatása, esetenként együttműködő partnereink bevonása is szükségessé válik.

Feladatok(az óvodapedagógus feladatai):

1.Személyi higiéné

- **tisztálkodás:** egyéni tempó szerint, helyes sorrenddel, technikákkal, szokásokkal, a betegség megelőzés tudatosításával (bőr, száj, fogak, kéz, köröm, érzékszervek ápolása, ruházat higiénája, rendje, környezet rendje), saját eszközök használata, önállóságra nevelés.

- **öltözködés:** elegendő idő biztosítása, szükséges mértékű segítség nyújtása, saját ruházat rendje a saját öltözőszekrényben, összefüggés az időjárás, a benti hőmérséklet, a tevékenységek és az öltözködés között, önállóság alakítása, szülőknek javaslat a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő (lábboltozatot és lábfejet védő)biztosítására, **rászoruló**

gyermeknek kapcsolat és támogatás keresése karitatív szervezetekkel.

- **pihenés:** szellőztetett teremben a nyugodt pihenés feltételeinek biztosítása megfelelően elhelyezett ágyakkal, pizsamában, elalvást segítő, biztonságot adó szokásrendszerekkel(a gyermek számára kedves tárgy "alvóka", a testi közelség, csend, nyugalom, mindennap mese és ének, vagy zenehallgatás, a pihenés időtartama igazodik a csoport szükségleteihez, az ágynemű, pizsama tisztításáról a szülő gondoskodik(2 hetente, illetve betegség alkalmával)

- **tisztasági-,és fejtetvességi ellenőrzés:** védőnő által negyedévente valamennyi gyermek szűrése az előírt feltételek, eljárás mellett. Ha az óvónő észlel fejtetvességet, azonnal értesíti a szülőt, tájékoztatja a kezeléssel, értesíti az óvoda védőnőjét is, aki legkésőbb a következő napon elvégzi az érintett csoport vizsgálat

Gyakoriság: folyamatosan, a teljes óvodai életben minden nap

Felelős: óvodapedagógusok, dajkák, az óvoda minden dolgozója, szülők, védőnő

Dokumentálás:1/2 évente a csoportnaplókban, nevelési tervekben, gyermekenként legalább félévente az egyéni fejlődési naplókban, szülőkkel megismertette, igazolások, nyilatkozatok.

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, gyermekenként az egyéni fejlődési naplókban ellenőrzést végző vezető.

2.Egészséges táplálkozás

óvodai étkeztetés: az egészséges táplálkozás szokásainak megerősítését az óvoda napi 3 étkezés során a kulturált étkezési feltételek biztosításával (terítő, váltott tányér, kanál, villa, kés, pohár, az önálló merítés lehetősége), a várakozási idő elkerülésével, folyamatosan felszolgált ételekkel, az ízek, ételek megkedveltetésével, folyamatos folyadék biztosításával teremti meg. Életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően az evőeszközök helyes használatára neveljük a gyermekeket, ügyelünk az étel allergiás gyermekek diétás étkezésére (szolgáltató biztosítja)

Gyakoriság: folyamatos

Felelős: az óvoda minden dolgozója, étkeztetést biztosító szolgáltató, családok

Dokumentálás: a csoportnaplókban a csoport életéről készült feljegyzések , gyermekek egyéni fejlődési naplóiban

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, az ellenőrzést végző vezető

Zöldség-, és gyümölcsnapok: közös, játékos alkalmak teremtésével a gyermekek maguk is legyenek részesei egyszerűbb ételek elkészítésének, jó hangulatú, közös tevékenységekkel(zöldség-és gyümölcssaláták), a lehető leggyakrabban iktassuk be a gyümölcsfogyasztást, a honi gyümölcsfajtákat preferálva szülői támogatással, a reggeli és az ebéd elfogyasztása közötti időben, vagy délután, ügyelve az étkezések utáni és előtti időtartamokra, zöldség-, és gyümölcslevek közös készítése, fogyasztása, azok megkedveltetése.

Gyakoriság: hetente családok támogatásával, fogyasztás minden nap

Dokumentálás: a csoportnaplókban a csoport életéről készült feljegyzések, a gyermekek egyéni fejlődési naplóiban

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, az ellenőrzést végző vezető

Zöldség-, és gyümölcsfélékkel való ismerkedés kertekben, üzletekben: a foglalkozások keretében szervezett tapasztalatszerzések során minél több érzékszervet megmozgatunk, sokat beszélgetünk (szín, forma, gondozás, növényi részek, stb), lehetőség szerint a kiskertekben (családoknál, óvoda udvarán) végezzenek egyszerű kerti munkákat. (gyomlálás, öntözés, betakarítás)

Gyakoriság: ősszel és tavasszal legalább egy-egy alkalom családok segítségével

Felelős: óvodapedagógusok

Dokumentálás: a csoportnaplókban, tevékenységi tervek, a csoport életéről készült feljegyzések

3.Mindennapos testnevelés, testmozgás: az óvodapedagógus feladata a mozgásigény kielégítése és a testi képességek fejlesztése, tudatos, ösztönző, támogató jelenlétével.

- egészségfejlesztő testmozgás egyéni fejlettségi szintnek megfelelően:

-spontán, szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek, kooperatív mozgásos játékok teremben, udvaron, sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi, fizikai biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal, eszközökkel, irányított mozgásos tevékenységek, mindennapos együttmozgás napirendbe építetten, tudatosan tervezetten, rendszeresen szervezeten, változatos céllal, tartalommal (pl: tartásjavítás, lábtornák, erő és állóképesség fejlesztése, nagymozgások fejlesztése, mozgáskoordináció fejlesztése)

- levegő,-és napfényedzés: időjárástól függően napi 1-3 órányi levegő és napfény edzést biztosítunk, a fokozatosságot betartva, a nyári napirendet az egész napos levegőn való tartózkodásra építjük, ügyelve az UV sugárzás, a hőség elleni védelemre (árnyékos helyek, napvédők, folyadékpótlás, kevés ruházat, locsolás, gyakori mosakodás)

Gyakoriság: folyamatosan, minden nap

Felelős: az óvoda minden dolgozója

Dokumentálás: csoportnaplókban a csoport életéről készült feljegyzések, a gyermekek egyéni fejlődési naplói

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, az ellenőrzést végző vezető

Testi és lelki egészség fejlesztése:

Az óvoda dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermeke számára, ezért kiemelt feladatunk, kötelességünk minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermekek kedvezőtlen mintaként szolgálhat!

-egészséges, biztonságos, tiszta, harmóniát árasztó környezet megteremtése:

- a dajkák minden nap portalanítanak, felmosnak, rendszeren fertőtlenítenek, folyamatosan szellőztetnek

- gyermekek által használt eszközöket fokozott odafigyeléssel kezeljük, figyelünk javításukra, cseréjükre

- a berendezési tárgyak, eszközök igazodnak a gyermekek testméreteihez, fontos szempont kell, hogy legyen könnyű tisztán tarthatóságuk

- a csoportszobát, mosdót, öltözőt, harmóniát, nyugalmat árasztó színre festetjük

- rendszeresen alkalmat teremtünk a természetes hely-és helyzetváltató mozgáskészségek tanulására, megteremtve a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatásának feltételeit

- évente alkalmat teremtünk az egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvételre

- a gyermekek évenkénti szemészeti és általános szűrővizsgálatát a védőnővel és az önkormányzat alkalmazásában álló orvossal együttműködve a védőnői rendelőben, a fogászati szűrővizsgálatot a fogorvossal együttműködve szerezzük meg a fogorvosi rendelőben.

- az életkorhoz kötött védőnői és orvosi szűrővizsgálatok (státusz vizsgálatok) a rendeletek előírásait figyelembe véve, az adott életkor betöltéséig megtörténnek, a szűrések dokumentálását a szakemberek végzik.

Gyakoriság: az óvodapedagógusok folyamatosan, a védőnő a jogszabályban meghatározottak szerint, fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálat évente

Felelős: óvodapedagógusok, dajka, védőnő

Dokumentálás: éves munkaterv, csoport nevelési terve, csoport egyéni fejlődési naplóiban, gyermekegészségügyi törzskartonok, gondozási lapok melyek a védőnőnél találhatóak, feljegyzések

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, védőnő, orvos, az ellenőrzést végző vezető

- a gyermeke lelki egészségének fejlesztése:

kellemes, figyelmet, szeretete árasztó óvodai légkörben neveljük a gyermekeket-figyelve egyéni igényeikre és szükségleteikre

- naponta több órát töltsenek szabad játékokkal, fejlesztésük mindig örömmel megélt, játékbá ágyazott tevékenységeken keresztül zajlik, változatos tapasztalat-és

élményszerzési lehetőség biztosításával

- sokat beszélgessenek felnőttel, egymással, kérdéseikre mindig kapjanak válaszokat, beszélgetéseik során könnyebben feldolgozzák pozitív és negatív élményeiket
- olyan meséket hallgassanak, amelyekben a helyes viselkedés, magatartás pozitív élményei jelennek meg, amelyek segítik élményeik feldolgozását
- ellátjuk a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával, a gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat
- a gyermekek mentális problémáinak segítésére, megoldására kapcsolatot tartunk a Pedagógiai Szakszolgálat és a Szakértői Bizottság szakembereivel, szükség esetén segítséget, támogatást, speciális fejlesztést kérünk a gyermekeknek
- felderítjük a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetve ellensúlyozására
- **Gyakoriság:** folyamatosan, illetve szükség szerint
- **Felelős:** az óvoda minden dolgozója, Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei, család-és gyermekvédelem szakemberei
- **Dokumentálás:** csoportnaplókban a nevelési, tevékenységi tervek, a csoport életéről készült feljegyzések, a gyermekek egyéni fejlődési naplói, a speciális fejlesztés tapasztalataival kiegészítve, kérelmek, javaslatok, szakértői vélemények, gyermekvédelmi felelős dokumentumai
- **Mérés, értékelés, felelőse:** óvodapedagógusok, az ellenőrzést végző vezető, szakértői bizottság

Bántalmazás, erőszak megelőzése: a gyermek bántalmazása és elhanyagolása magába foglalja a fizikai és /vagy érzelmi rossz bánásmód minden formáját.

Az óvoda dolgozóinak feladata:

Szülői értekezleten a szülők tájékoztatása, felvilágosítása az érzelmi és fizikai elhanyagolás fogalmáról, tartalmáról, a gyermek bántalmazásáról; figyelem felhívása arra, hogyha gyermek sérelmére elkövetett cselekményről tudomása van, illetve annak szemtanúja, s azt nem akadályozza meg, illetve nem jelenti, maga is részese a gyermek bántalmazásnak; az óvodapedagógus kötelessége azonnal jelzést tenni az intézmény vezetőjének, a gyermekvédelmi felelősnek, ha a gyermek érzelmi és/vagy fizikai elhanyagolásra, bántalmazásra utaló jeleket tapasztal, köteles közreműködni a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A gyermek veszélyeztetettsége esetén közreműködünk a megelőzésben, megszüntetésben,

együttműködünk a gyermekjóléti szolgálattal, illetve a gyermekvédelemhez kapcsolódó személyekkel, intézményekkel, hatóságokkal.

Az intézmény hirdetőtábláján tájékoztatjuk a szülőket a gyermekvédelmi felelős személyéről, elérhetőségéről, tájékoztatást adunk a gyermekvédelmi szervek, hatóságok elérhetőségéről.

Gyakoriság: nevelési év elején, folyamatosan, illetve szükség esetén

Felelős: indokolt esetben az óvoda minden dolgozója, szülők, család-és gyermekvédelem szakemberei

Dokumentálás: a csoportnaplóban a nevelési, tevékenységi tervek, a csoport életéről készült feljegyzések, a gyermekek egyéni fejlődési naplója, gyermekvédelmi intézményi dokumentációk, intézményi dokumentumok

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, az ellenőrzést végző vezető

Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás: alapelv a gyermekek védelme, megóvása, baleset esetén szükséges teendők ellátásának alapismerete

Fontos, hogy a gyermekek rájöjjenek, hogy egy kis odafigyeléssel, óvatossággal sok baleset elkerülhető, tanulják meg, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl: bicikli, mászóka, gyógyszer, stb) milyen veszélyforrást jelent.

A gyermekekkel a nevelési év kezdetén, valamint szükség szerint, illetve kirándulások, helyszíni foglalkozások előtt ismertetni kell a védő-óvó előírásokat (egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás, a tilos és az elvárható magatartásforma, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások)- az ismertetés ténye és tartalma a csoportnaplókban kerül dokumentálásra.

A Házirend az SZMSZ , a Tűz-és munkavédelmi szabályzat szabályozza az intézményi óvó- és védő előírásokat, amelyeket a gyermekeknek és a felnőtteknek be kell tartani.

Az elsősegély doboz az elkülönítő szobában található/különböző berendezési tárgyak , eszközök csak megfelelő minőségű tanúsítvánnyal kerülhetnek használatba.

Gyakoriság: nevelési év elején, folyamatosan, illetve szükség szerint

Felelős: az óvoda minden dolgozója

Dokumentálás: csoportnapló, belső szabályzatok, jegyzőkönyvek

Mérés, értékelés, felelőse: óvodapedagógusok, dajkák, hatóságok

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészségnevelés és a környezeti nevelés az óvodai élet során , minden nevelési mozzanatban jelenlevő feladat.

Az óvodai nevelés általános nevelési feltételei közé az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek tartoznak:

- testi egészség (gondozás, ápolás, edzés, mozgásfejlesztés);

Célja: a tisztaság igényének felkeltése, a fokozatos önállóság

Testedzés: a tornaszobában vagy szabad levegőn való heti 5 alkalommal mozgásfejlesztés, mozgás, kirándulás, úszásoktatás (szülői igény szerint), prevenció és korrekció testi nevelés.

- egészségvédő képesség fejlesztése

Cél: hogy alakuljon ki a kisgyermekben egy olyan attitűd, amely a személyi és a környezeti higiéniére, a mozgásos életmódra, az egészséges táplálkozásra, a kulturált, egészséges étkezésre, másokon való segítségre, önmaguk és társaik épségének óvására

- lelki egészség (értelmi fejlesztés, érzelmi biztonság nyújtása)
- szociális kapcsolatok harmóniája (közösségi élet, segítség, stb)
- a gyermekek egészséges életmódjának, egészségvédő szokásainak kialakítása
- az óvodapedagógusok és a nem pedagógus dolgozók viselkedésének szabályozása
- a szülők otthoni egészségnevelő feladatai:(higiéniés szokások alakítása , egészségvédő példamutatás)
- az egészségügyi szolgálattal (védőnő, orvos, fogorvos) való együttműködés
- A napirend, a tevékenységek változatos ismétlődése, a pihenés, a szabad játék számtalan lehetőséget ad az egymásra figyelésre, az együttes örömszerzésre, a másság elfogadásának segítésére. Megtanulják az elemi illemszabályokat.

5.2. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Az érzelmek iskolája: a jó környezet!”

/Vekerdy Tamás/

Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása elengedhetetlen feladatunk, áthatja egész óvodai életünket.

Az óvodáskorú gyermek egyik sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Olyan légkört alakítunk ki, ahol az óvónő-óvónő, óvónő-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolat pozitív.

Vegyék észre az emberi kapcsolatokban a jót, és a rosszat. A szocializáció során mások szeretetére, tiszteletére nevelünk, baráti kapcsolatokat alakítunk. Közös élményekkel, tapasztalatok bővítésével, a csoport hagyományainak ápolásával alakítjuk a gyermekek viselkedését, a szokásokat, a szabályokat.

Megalapozzuk:

- a gyermekek pozitív „ÉN” képének kialakulását
- teret engedünk a gyermek önkifejező törekvéseinek
- az érzelmi gazdagságot, empátiát,
- a kulturált magatartás szokásait,
- a kreativitás képességét,
- a természeti és társadalmi környezetük iránti igényt

Támogatjuk a szocializáció szempontjából fontos szokásokat, magatartásmódokat, mint:

- a kompromisszumok és az önérvényesítés megtanulása,
- a kommunikálás elsajátítását,
- a társas konfliktusok megoldását,
- az önszabályozás alakulását,
- a gyermekek játékszükségleteinek kielégítését,
- az együttműködés kiteljesedését.

Célunk:

- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógus és a dajka példaadásával
- A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak érték közvetítése.

- Annak elfogadására és megértésére neveljük a gyermekeket, hogy az emberek különböznek egymástól.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása. A gyermek nyitottságára építve hozzásegítjük a gyermeket ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- A figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre tiszteletére és megbecsülésére nevelés.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

A közös együttlétekkel, a közös élményekkel, a közös tevékenységekkel alakítjuk a gyermekek **erkölcsi tulajdonágait**, mint az:

együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, pontosság, a tolerancia, igazmondás, igazságosság, a konfliktusok megoldása, az akadályok leküzdése, a jól végzett munka öröme. Fejlesztjük **akaratukat**, mint az: önfegyelem, a kitartás, az önállóság, feladattudatuk, szabálytudatuk alakítását.

Mindehhez indítékokat, utánozható mintákat a mesével és játékkal kínálunk. Fontosnak tartjuk, hogy már az óvodába lépéstől kezdve megismerkedjünk a gyermekek személyiségével, ehhez pedig elengedhetetlen, hogy jó kapcsolatunk alakuljon ki a gyermekekkel.

Megismerjük egyéni szükségleteiket, igényeiket, érzelmeiket.

Megengedjük, hogy a számukra legkedvesebb otthoni játékokat elhozhassák az óvodába.

Kölcsönösen beszámolunk élményeinkről, s arról, ki – hogyan töltötte otthon a hétvégét.

Az óvodapedagógus feladatai:

Valamennyi gyermek megismerése, sajátosságaik feltérképezése, közösségbe illeszkedésének segítése.

Óvodapedagógus modell adása: utánzásra alkalmas viselkedéskultúra, beszédstílus.

Társas kapcsolatok megfigyelése, alakítása.

Szokások megismertetése, gyakoroltatása, erkölcsi normák közvetítése.

Toleráns és differenciált bánásmód, másság elfogadása, elfogadtatása.

Előítélettől mentes magatartás, feltétel nélküli szeretet.

A fejlettség várható eredményei óvodáskor végére:

Társas kapcsolataikban, magatartásukat egészséges én-érvényesítési törekvés jellemzi, véleményalkotásukban már megjelennek a reális önértékelés jelei.

Figyelnek és vigyáznak egymás játékára, alkotásaira.

A közösségért végzett tevékenységekben feladattudatuk kialakul, megerősödik.

Ismerik szűkebb környezetüket, képesek rácsodálkozni a természet szépségeire.

5.3 Az anyanyelvi, értelmi nevelés és fejlesztés feladatai.

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen **a gyermek szabad játéka által** valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

A kommunikáció egyszerre cél és eszköz a társas kapcsolatokban.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Fontos a beszélő környezet, szabálykövetítés a javítgatás elkerülésének, a természetes beszéd

és kommunikációs kedv fenntartásának, ösztönzésének és a gyermeki kérdések

támogatásának kiemelése.

Az anyanyelvi nevelés célja:

- az anyanyelvi ismeretére,
- megbecsülésére,
- szeretetére nevelés,
- a kommunikáció
- a kommunikáció különböző formáinak differenciált fejlesztése
- a nevelő tevékenység egészére hatása

Az anyanyelvi nevelés feladatai:

- a gyermekek természetes beszéd kedvének fenntartása,
- a gyermekek beszédre ösztönzése
- a beszélő környezet teremtése
- a beszédészlelés
- beszédértés,
- szóbeli emlékezet fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános) gyarapítása,
- szófaji gazdagság megalapozása.
- folyamatos, összefüggő, tiszta beszédre ösztönzés
- nyelvi kifejezőképesség alakítása.
- nyelvi készség fejlesztése.
- kommunikációs (verbális, nem verbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása,
- egyéni bánásmód,
- differenciált fejlesztés alkalmazása.
- együttműködés a logopédussal
- együttműködés a családdal a megelőzés és a korrekció területén.
- a szociokulturális háttér figyelembe vétele
- differenciált készség, képességfejlesztés megvalósítása.
- nemzeti és etnikai kisebbséghez tartozás támogatása
- migráns gyermekek differenciált támogatása a magyar nyelv elsajátításában.

Óvodapedagógus feladatai:

Élménygazdag, inspiráló, segítő, megértő és befogadó környezet biztosítása.

Az óvodapedagógus beszéde, kommunikációja legyen pozitív példa.

Mondanivalójának tartalma és a metakommunikáció legyen összhangban.

Vegye figyelembe az eltérő kommunikációs tapasztalatok miatt eltérő beszédképességgel rendelkező gyermekek fejlődési különbözőségeit.

Fordítson különös figyelmet az alig beszélő, félénk, vagy túl aktív, beszédbeli elmaradást mutató, beszédhibás gyerekekre.

Az anyanyelvnevelés várható eredményei az óvodáskor végére:

A gyermekek aktívan használják a folyamatosan bővülő szókincsüket.

Gondolataikat, érzelmeiket mások számára megfelelő tempóban és hangsúllyal tudják kifejezni.

Ismerik és helyesen használják a névutókat, névmásokat, igeidőket, térirányokat.

Végig tudják hallgatni egymást és megértik mások beszédét.

Képesek rövid szöveget, történetet visszamondani.

Az értelmi nevelés terén:

A gyermekek eltérő tapasztalataira, ismereteire, egyéni és közös élményeikre, érdeklődésükre, és aktivitásukra, kíváncsiságukra építünk.

Figyelembe vesszük, hogy a gyermek utánzás útján tanul, a az így szerzett ismereteket tovább bővítjük.

Ehhez biztosítjuk az inger- és élmény gazdag környezetet.

Kedvező külső ráhatásokkal alakítjuk a gyermek belső érését, ezáltal fejlődik érzékelésük, észlelésük, emlékezetük, figyelmük, képzeletük, kreativitásuk, mozgásuk és beszédképességük.

A gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatásához fontos a pedagógiai szükségleteknek, értékeknek a kialakítása.

Ezek: az önállóság, öntevékenység, motiváció, alkotó részvétel a tanulásban, fokozódjon a kommunikációs készségük, nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, önfogadás, önértékelés, fegyelmezett, kitartómasokkal, együttműködési készség.

A gyermekek egyéni képesség fejlesztésénél mindig az egyes gyermek aktuális fejlettségéből és egyéni adottságaiból indulunk ki. Úgy alakítjuk a csoport életét, hogy tudjuk mi a jó a gyermeknek, mindig a gyermeket varázslatában való elmerülés feleljen meg a gyermekkor igényeinek, és anyanyelvi kultúránk szellemiségének.

Arra törekszünk, hogy óvodánk kívül-belül olyan legyen, mint egy „Meseország”, ahol minden gyermek jól érzi magát, szívesen és örömmel jöjjön ide, készségei, képességei, ismeretei korának megfelelően fejlődjenek. Különösen fontos a képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

5.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek (SNI-BTMN-tehetséges gyermek)

- Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése – rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek
- A tehetséges gyermek

A **sajátos nevelési igényű gyermek** fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködésével történik, figyelembe véve a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit is.

Az óvónő példát mutat. Elfogadja őt olyannak, amilyen. Elnyeri bizalmát, erősíti öntudatát. Bevonja a játékba, képességeihez mérten fejadatokat ad neki. Elismeri teljesítményét, igyekezetét. Kedvező adottságaira épít. Melléje ül, kézen fogja, őt választja párjának. Az elfogadó szemléletet úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk azon viselkedésmintától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.

Az óvónő a sajátos nevelési igényű gyermeket társai felé irányítja. Elmondja a csoportban lévő gyerekeknek, hogy az emberek különbözőek, mindannyian mások vagyunk. Van, aki szépen énekel, vagy gyorsan fut, de mindenki mindent nem tudhat. Együtt, közösen többre vagyunk képesek. Szeretettel, türelemmel közeledünk a „más” gyermek felé is, ezt látják tőlünk, és megtanulják.

A nevelés hatására a sérülés arányában a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó képességnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek. Mindig annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.

Fejlesztési területek:

- Szociális készségek fejlesztése, önbizalom erősítése.
- Nagymozgás – testséma.
- Téri észlelés – téri tájékozódás, irányfejlesztés.
- Taktilis észlelés.
- vizuo – motoros koordináció, szem – kéz, szem – láb, szem – kéz – láb, intermodális kódolás (látás, hallás, mozgás)
- Vizuális figyelem, érzékelés.
- Vizuális észlelés.
- Vizuális emlékezet.
- Auditív verbális figyelem.

- Auditív észlelés – hallási megkülönböztető képesség, differenciálás
- Verbális észlelés – beszédmotorika, grammatika, szókincs bővítése.
- Verbális – auditív emlékezet, auditív emlékezetfejlesztés.
- Finommozgás – grafomotorika.
- Nyelvi kifejezőképesség.

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek szóló speciális fejlesztő tevékenységek:

- Biztonságosan, egyéni képességeikhez mérten sajátítsák el a csoport és az óvoda szokásrendjét.
- Ismerjék meg az alapvető játékokat. Legyenek képesek rövid ideig átéléssel játszani. Válasszanak maguknak játékeszközt, használat után tegyék helyre. Tudjanak egyszerű építményt készíteni. A szerepjátékok elemei jelenjenek meg játékukban.
- Ismerjenek verseket, mondókákat, dalokat, szívesen hallgassanak mesét.
- Maguktól is kapcsolódjanak be az óvónő kezdeményezéseibe, a közös játékba, mozgásba, kézműves tevékenységekbe. A tanulási folyamatban közreműködő részvételüket biztosítjuk egyéni képességüknek és fejlődési ütemüknek megfelelően.
- Az integrált nevelés folyamatában a prevenció (megelőzés), a korrekció (javítás, korrigálás), és a kompenzáció (a kiesett funkciók mással való segítése) nevelési feladatainkat sérülés specifikusan, egyénre szabottan határozzuk meg minden gyermeki tevékenységben.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni szükségleteihez igazodó különleges gondozási feladatok ellátása.
- A kommunikáció és elemi szociális viselkedés kialakítása, a viselkedésproblémák kezelése. Alakuljon ki bennük a társakkal szembeni segítőkészség, tudják megfogalmazni kéréseiket, kívánságaikat a környezetük felé.
- Fejlődésbeli elmaradások korrekciója, korai elemi készségek és kognitív funkciók kialakítása.

Beilleszkedési, magatartási, tanulási problémával küzdő gyermekek:

Mozgásterápiával és a játékban segítjük fejlődésüket. Az idegrendszer éretlensége következtében közvetlenül kialakuló magatartászavar jól kezelhető mozgásterápiával.

A következő területeken és módszerekkel igyekszünk a fejlesztést megvalósítani:

- A szabad játék alatt lehetőséget adunk a különböző mozgásfejlesztők használatára: trambulín, egyensúlyozó tölcser, libikóka, ugráló labdák
- Változatos kézműves tevékenységek, a festés, mintázás, rajzolás, kézimunka lehetőségének egész napos biztosításával segítjük a gyermeket az érzelmi nyugtalansága feldolgozásában.
- Igyekszünk megszerettetni velük az irányított mozgást. A mindennapos testnevelés során Gergely Ildikó játékaire alapozunk.
- A nyugodt légkör, a türelmes, elfogadó magatartás segít a gyermek kiegyensúlyozottságának biztosításában.
- A megfelelő szakemberek segítségével igyekszünk felderíteni a problémák okát.

A kiemelten tehetséges gyermek:

Az óvodai tehetségfejlesztés célkitűzése:

- Felismerni a tehetséget és megjelenési formáit.
- Segíteni a gyermekeket a tovább fejlődésben.
- Kielégíteni a tehetséges, kiemelkedő képességű gyermekek megismerési, alkotási és egyéb speciális szükségleteit.
- Ösztönözni intellektusukat és kreativitásukat.
- Segíteni a szülőt tehetségígéretes gyermekük nevelésében.
- Nem az a cél, hogy a gyermek korán kis „tudós” legyen, hanem hogy sokféle dolgot megismerve tudja későbbi érdeklődési irányait kialakítani.

A kiemelkedő képesség az óvodáskor pszichológiai sajátosságaihoz való viszonyítás alapján határozható meg. A tehetség csírái már óvodás korban megjelennek. Óvodában tehetségígéretről, gyanúról, tehetségre irányuló hajlamról beszélhetünk. A gyermek adottságai valamilyen területen az átlagosnál jobbak, és ehhez sokszor a kíváncsiságnak és az akaratnak szokatlan erőssége társul. Az adottság csak egy lehetőség, amely áldássá válhat a belső erők és a környezet hatásai által.

6. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK FELTÉTELEI

6.1. Személyi feltételek

Óvodáinkban 6 fő alkalmazott dolgozik:

▪ Felsőfokú végzettségű főállású óvónő	2 fő
▪ Pedagógiai asszisztens	2 fő.
▪ A pedagógiai munkát segítő főállású szakképzett dajka:	2 fő.
▪ Egyéb munkakörben foglalkoztatott: konyhai kisegítő:	1 fő.

Utazó logopédus: heti egy alkalommal, két óra időtartamban dolgozik az óvodában.

Gyógypedagógus foglalkozik a rászoruló gyerekekkel igény szerint.

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

- Természetes viselkedésünkkel védelmet, biztonságot jelentünk a gyermekek számára.
- Magatartásunkban az elfogadás és a tolerancia dominál.
- Egész nevelőmunkánkat áthatja a gyermekek különbözőségének tiszteletben tartása.
- Személyiségvonásainkban legyen érezhető a humanizmus, a pedagógiai optimizmus.
- Tetteinkben a hitelesség, tapintat, következetesség
- Lehetőséget kell teremtenünk, hogy a migráns gyermekek megismerjék egymás kultúráját, anyanyelvét.
- Legyen igényünk az önművelésre, a szakmai tájékozottság, szaktudás fejlesztésére.

A nevelőtestületben is igyekszünk jó légkört teremteni.

Programunk megvalósításának színvonalát, eredményességét, minőségét az óvónő személyisége, a nevelőtestület légköre és a vezető közreműködése dönti el.

Az óvodapedagógus közvetlen segítője a **dajka**.

Feladata: a gyermekek óvása, védelme, testi szükségleteik szolgálata, valamint személyes példa alapján gondozásuk, nevelésük. A gyermekek óvása, szolgálata az **óvoda valamennyi dolgozójának feladata.**

6.2 Tárgyi feltételek:

Rábahídvég

Az óvoda csendes, forgalommentes helyen található. Az épület gázfűtéssel ellátott. Bár óvodának épült, belső elosztása nem a legmegfelelőbb. Az elkülönítőt tudjuk szertárnak használni, az irodát a közlekedőből alakítottuk ki.

Nagy kiterjedésű udvar veszi körül, melyet a kor követelményeinek megfelelően igyekszünk állandóan alakítani, mozgásfejlesztő játékokkal bővíteni. Az udvar nagy része füvesített, de megtalálható a betonozott rész, szánkózáshoz, guruláshoz szükséges domb, kiskert virágágyásokkal, díszbokrok, nagy árnyékot adó fák.

Óvodáink tevékenységét az alábbi célok határozzák meg:

- Szeretetteljes, melegséget sugárzó, érzelem gazdag, biztonságérzetet adó, a gyermekek érdekeit szem előtt tartó, derűs, vidám, a családi nevelésre alapozó, s azt kiegészítő gyermekközpontú nevelés, ahol érvényesül a családmódel.
- A gyermekek nyugodt, élmény gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.
- Sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása és elősegítése a játékkal, mesével és a különböző tevékenységekkel.
- A gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, a környezetükben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, és a majdani iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.

Munkánk során olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik érdeklődők, hajlamosak a szépre, a jóra, az igazra, az együttműködésre, a segítőkészre, egymás szeretetére, megbecsülésére és tiszteletben tartására, akik a siker mellett el tudják viselni a kudarcot is, tudnak kompromisszumot kötni, és az érzelmeiket szabályozni.

6.3 Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda csoportszerkezete:

Óvodánkban két vegyes csoport kialakítására törekedtünk.

Ennek kedvező tapasztalatai:

- a testvérpárok együtt lehetnek
- érvényesül a csoportban a családi jelleg,
- a nagyok segítőkészek a kicsikkel szemben,
- a kisebbek nagyon sok mindent megtanulnak a nagyoktól utánzás útján.

A tevékenységeket a nagyok szintjére szervezzük és tervezzük, s a kicsik kedvük szerint bekapcsolódnak.

A csoport több kisebb egységre tagolódik, mely a tevékenység jellegétől függően alakul.

A nagyok részére minden tevékenységnek megvannak a maga szabályai, a lehetőségekkel és korlátokkal együtt.

A tevékenységben való részvételnél érvényesül a gyermeki önkéntesség, de ez nem jelentheti a rendszeres távolmaradások elfogadását.

A játék tevékenységekben fontosak az ésszerű szabályok, szokások, a megfelelő magatartásformák, melyek fokozzák a közös játék élményét.

A beszoktatási időszakban szilárd szokás- és szabályrendszert alakítottunk ki a jó csoportközösség létrehozása érdekében.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, amelyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekeknek.

Napirend kialakításának legfőbb szempontjai:

- Kisgyermekkorban az idő nem osztható fel órarendszerű szakaszokra, hanem folyamatos, végtelen egész. Az elfoglaltságoknak is élményszinten egészet kell alkotniuk.
- Lassúbb tempó, az itt és most elve, a szabadság és korlátozás kellő aránya.
- A gyermekeknek huzamos, összefüggő idejük legyen a játékra, és lehetőségük a szabad mozgásra, elkezdett tevékenységük befejezésére.
- A széjjel és együtt ritmikus váltakozása adja a nap ritmusát, rendjét.
- A gyerekek eltérő szükségleteinek /étkezés, pihenés/, fejlődési ütemének lehetőség szerinti figyelembe vétele.

6.4 Napirend:

A követve nevelés módszerével kívánjuk megvalósítani az óvodai nevelést. Kiindulópontunk a gyermek fő tevékenysége a **JÁTÉK**, ebből következik, hogy a legtöbb időt a nap folyamán ehhez biztosítjuk.

7.00 – 8.30	Érkezés, játék
8:30-11.45	Benne: folyamatos tízórai mindennapos testnevelés vagy szervezett mozgás kezdeményezés, egyéni részképességek fejlesztése, tehetséggondozás, udvari játék, séta
11:45-12:30	Ebéd Gondozási feladatok, testápolási teendők
12:30-15:30	Mese, pihenés alvás Felkelés, uzsonna
15:30-16:30	Játék a csoportszobában vagy a szabadban

Az óvónők a nevelési év kezdetén – a csoport összetételének ismeretében – végig gondolják munkájuk súlypontjait, ezt a dajkával is megbeszélik. A tervezés feladatait is előre megbeszélik.

6.5 Hetirend:

Hétfő: verselés, mesélés - ének-zene, énekes játék, gyermektánc, mindennapos testnevelés

Kedd: verselés, mesélés, - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, mindennapos testnevelés

Szerda: verselés, mesélés - külső világ tevékeny megismerése, mindennapos testnevelés

Csütörtök: verselés, mesélés – szervezett mozgás

Péntek: verselés, mesélés – bábozás, dramatizálás, matematikai tapasztalatok, mindennapos testnevelés

Az óvodai nevelés csak jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6.6 Az óvoda kapcsolatai

„A boldogság és a siker kulcsa minden életpályán az őszinte, kiegyensúlyozott és megértő magatartás önmagunkkal és másokkal szemben.”

/Sellye János/

Óvodánk környezetére nyitott.

Az óvoda – család kapcsolata:

Legfontosabb együttműködő partnerünk, **a család, a szülő.**

Együttműködésünk **meghatározója:** a gyermek neveléséért elsősorban a család a felelős, amelyben mi partnerek, segítőtársak igyekszünk lenni.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel szorosan együttműködve szolgálja a gyermekek fejlődését. Az óvodapedagógus figyelembe vesz a családok sajátosságait, szokásait, érvényesíti **a segítségnyújtás** családhoz illesztett megoldásait.

A segítség formái

- Folyamatosan tájékoztatjuk a szülőt gyermeke óvodai életéről, fejlődéséről, tevékenységéről.
- Ösztönözzük, hogy a szülők éljenek a csoportlátogatás lehetőségével
- Szükség szerint családlátogatás, fogadóóra keretében lehetőséget teremtünk a nyugodtabb, bizalmasabb beszélgetésre, ezzel is segítve az együttnevelést
- Alkalmanként külső pedagógiai szakember munkáját is igénybe vesszük a segítséghez, illetve közreműködünk a szülő és a szakember közötti kapcsolat megteremtésében.

Együttműködésünk alapja **a kölcsönös bizalom, elfogadás.** Különösen fontos a nehézhelyzetű, valamint a magatartási vagy egyéb problémát mutató gyermekek családjához való tapintatos, segítőkész közeledés, az együttműködés a gyermekek érdekében.

Az óvoda ugyanakkor enyhíteni hivatott a gyermeket ért káros hatásokat azáltal, hogy a gyermeket az óvodában az érzelmi biztonság, nyugodt, elfogadó légkör övezi, és szinte észrevétlenül olyan hatások érik, amelyek testét, lelkét, személyiségét egyaránt erősítik.

A családdal való kapcsolatalakítás, az együttműködés főbb formái:

- Az új gyermekeket a beíratás után meglátogatjuk
- A szülő a gyermekével a beiratkozás után látogatást tehet az intézményben.
- A beszoktatási időszakban a szülő együtt lehet gyermekével a csoportban.
- A napi személyes kapcsolat, párbeszéd.
- A szülők igény szerint részt vehetnek óvodai kiránduláson, valamint a csoportban szervezett közös programokon.
- A családi ünnepekre az óvodában is készülünk, segítjük a ráhangolódást.

Az óvodai nevelőmunkát a szülők alapvetően a nevelők munkájába vetett bizalmukkal segíthetik.

Iskola

Célunk a minél zökkenő mentesebb átmenet elősegítése. Fontosnak tartjuk az előzetes véleménycserét, majd a tapasztalatok megbeszélését.

Az iskolával való kapcsolat tartalma:

- Évente egy alkalommal szakmai tapasztalatcsere
- Óvodások látogatása az iskolába, közös játék
- Közös színházlátogatás

A kapcsolattartás részleteit megállapodásban rögzítjük.

Fenntartó

A gyermekeket közvetlenül érintő kapcsolatokon túl az együttműködésünk a **fenntartó önkormányzattal** a legszorosabb. A működési feltételeket biztosítja az óvoda részére.

Óvodánk egyéb kapcsolatai

Pedagógiai Szakszolgálat : Figyelemmel kísérjük a továbbképzési és egyéb szakmai rendezvényeket, lehetőség szerint ezeken részt veszünk.

Nevelési Tanácsadó segítségét indokolt esetekben igénybe vesszük.

Helvi szinten kapcsolatot tartunk:

- A gyermekek egészségmegőrzése, egészségvédelme érdekében a védőnővel és a helyi orvossal.
- A Művelődési Házzal és a könyvtárral
- Családsegítő munkatársával.
- Kisebbségi Önkormányzattal
- A katolikus egyházzal – szülői közösség kérésére – hitoktatást szervezünk.

ATROPLUSZ Bt.

A gyermekek étkeztetésével kapcsolatos ügyek megbeszélése.

6.7 Óvodai ünnepek, hagyományok

- A gyermekek születésnapját közösen megünnepeljük. Az általunk barkácsolt tortán gyertyát gyújtunk, köszöntőt mondunk, énekelünk és ajándékot készítünk. Mindez nagy hatást gyakorol a gyermekek magatartáskultúrájára, viselkedésmódjára.
- Nyáron egész napos kirándulást szervezünk.
- Kirándulásokat szervezünk erdőn, mezőn, vízparton. Ezek a kirándulások érzelmi előkészítéssel a természethez, az adott tájegységhez való kötődést erősítik.
- Minden évben részt veszünk színházi gyermekelőadásokon.
- Az ünnepekre való készülődés és az ünnep maradandó közös élményt jelentenek a gyerekeknek.

Mihály napi vásár: nagy vásári forgatag közepette dalos játékokat mutatunk be.

Márton napi lámpás felvonulás: Szent Márton püspökre emlékezünk. Eljátsszuk a legendát és libás dalokat elevenítünk fel.

Mikulás: A Mikulást várni örömet és izgalmat jelent. Sokat beszélgetünk róla. A cipőpucolás, a Mikulás puttonyából előkerülő ajándék igazi örömet jelent a gyerekeknek.

Adventváró: Csillagregge dalanyagaiból egy válogatást mutatunk be.

Karácsony: A karácsony a családi összetartozás, a szeretet ünnepe. Az előkészületek adventi naptár és koszorú készítésével kezdődnek. A családoknak ajándékot készítünk. Megsütjük a mézeskalácsot, feldíszítjük közösen a hagyományos karácsonyfát. A karácsony gyertyafénnyel, halk zenével, meghitt hangulatot, nyugalmat, békét sugárzó.

Balázsjárás: Balázs napjához kötődő népszokás. Szent Balázusra emlékezünk, arra a legendára, amely szerint Szent Balázs püspök megmentett egy fuldokló gyermeket a torkán akadt halszállkától.

Farsang: A farsangi készülődés vízkereszttől – hamvazószerdáig tart. Tréfás mondókákat, dalokat mondogatunk, álarcot készítünk, jelmezbe öltözünk húshagyó kedden, ahová meghívjuk a szülőket, rokonokat. Ügyességi versenyeket rendezünk, melyben a szülő és gyermek egyaránt részt vesz.

Március 15.:

Mesélünk a magyar huszárokról, a csatáról, zenére vonulunk, katonás játékok, zászló, kokárda, huszársapka készítés, nótázás, zenehallgatás jelenti az ünnepet.

Kiszezés: télkergető tavaszváró népszokás. Virágvasárnap előtti héten egy leányruhába öltöztetett seprűbáb volt a kisé. A játékfűzések után az általunk készített folyóba-kék tulipán, kék kötél felhasználásával- dobtuk. A kisébáb a telet, betegséget és a böjtöt jelképezte.

Húsvét: Falusi népszokás felelevenítése, hangulati előkészítés a fontos. Tojásfestéssel is készülünk. Hangulatossá tesszük környezetünket ágakkal, színes tojásokkal, tojáshéjból készített díszekkel. Az ünnepen az udvari bokrok alól, az előtte fűből készített fészkekből előkerülnek az ajándékok. Locsolóvers tanulás fiúknak.

Föld napja: környezetünk védelmére, megóvására, szeretetére hívjuk fel a gyermekek figyelmét.

Anyák napja: A gyermek és az anya bensőséges ünnepe ez a nap. Készülünk rá verssel, ajándékkal. Az ünnepi hangulatot a csoportszoba feldíszítésével fokozzuk.

Madarak és fák napja: alkalmat ad arra, hogy a természethez való pozitív viszonyulást alakítsuk a gyermekekben.

Pünkösödölés: a tavaszi ünnepkör egyik legszebbike. A vitnyédi pünkösödölés szinte minden évben jelen van, ahol közös éneklés, a játékfűzések élményt biztosítanak minden résztvevőnek.

Gyermeknap: Mozgásos ügyességi játékok vetélkedője, tartalmas, mozgalmas, élményekkel teli nap. Így tedd rá! módszer felhasználásával.

Májusfa kitáncolás: vidám-játékfűzésekkel táncoljuk körbe a májusfát.

Évzáró, iskolába menő gyermekek búcsúztatása: Évzáró ünnepély keretében elbúcsúztatjuk az iskolába menő gyerekeket. Majd a szülőkkel való közös tevékenység során megpróbáljuk emlékeztetessé tenni ezt a napot.

Az étkezés igénybevételének rendje az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában található.

Ingyenesen biztosítjuk:

- logopédiai ellátást
- Nevelési Tanácsadó vizsgálatait és a szükség szerinti terápiais foglalkozásokat
- szülői igény esetén hitoktatás
- szülői igény esetén lovagoltatás

Térítéses szolgáltatás: (a szülőkkal való egyeztetés, jelentkezés alapján):

- Színházlátogatás
- Kirándulások szervezése

6.8 az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai

A 20/2012.VIII.31. EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről, a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladataink a Programunknak megfelelően:

Az óvodapedagógus feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermekek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot.

Általános elvárás, hogy vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességeit, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Migráns gyermekek nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését.

Közreműködünk a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében:

Az alábbiak alapján végezzük ezt:

- családlátogatások végzése,
- egyéni beszélgetések,
- különböző jelzésekre való felfigyelés,
- a védőnővel való kapcsolattartás,
- tájékozódunk az Önkormányzat segítségével.

Feltárjuk a veszélyeztetettség okait: (vagy HÁTRÁNYOSSÁG okait)

- nevelési hiányosság,
- anyagi okok,
- kedvezőtlen lakásviszonyok,
- a gyermek csonka családban él (válás vagy egyéb ok), megromlott családi kapcsolat
- a szülő bánásmódja: durva, elhanyagoló,
- egyéb súlyos nevelési probléma,
- a szülő nem végezte el az általános iskola 8 osztályát,

- a szülő, vagy valamelyik – a családdal együtt lakó személy tartósan beteg, esetleg leszázalékolt vagy munkanélküli,
- a szülő alkoholist, kábítószer fogyaszt, büntetését tölti, rendszeres ideggyógyászati kezelés alatt áll,
- egyéb hátrány.

A gyermekeket veszélyeztető okok megszüntetése pedagógiai eszközökkel:

- a szülők bizalmának megnyerése
- játék- vagy egyéb eszközvásárlási tanácsadás a gyermek fejlesztése érdekében
- a szabadidő vagy az otthoni házimunka közbeni közös programok tartalmasságát, a gyermekkel való otthoni türelmes foglalkozás hangsúlyozása
- az ingerszegény helyzet megszüntetése: a szülő – gyermek kapcsolatban az együttléti örömeinek kiemelése
- a családban előforduló durvaság, a konfliktusok megszüntetése a szülők meggyőzésével
- az anyagi jólét miatti érzelmi elsivárosodásnál a szülő rádöbbenése, hogy milyen fontos a gyermek érdekében:
- a kötetlen együttléti, a közös tevékenység
- a beszélgetés a családban
- a gyermekek viselkedéséből adódó konfliktusok leküzdése a szülők segítségével
- őszinte, nyílt tájékoztatás a gyermekről
- közös erőfeszítés, a problémák megszüntetésére
- a családi nevelés hibáinak, hiányosságainak feltárása és megszüntetése, következetes és tapintatos óvónői beszélgetéssel
- a gyermek személyiségfejlesztése érdekében – ha szükséges – a Nevelési Tanácsadó szolgáltatásainak igénybevétele
- a gyermek testi-, értelmi-, érzelmi-, erkölcsi fejlődésének elősegítése az óvodai nevelés során

Amennyiben a fenti pedagógiai eszközökkel nem tudjuk a gyermekeket veszélyeztető okokat megszüntetni, úgy segítséget kérünk a helyi Önkormányzattól és a Gyermekjóléti Szolgálat szakemberétől. Óvodánkban nincs külön gyermekvédelmi felelős, így azokat a feladatokat az óvodavezető látja el.

A gyermek védelme érdekében az alábbi prevenció problémafeltáró- és megoldó

feladatokat végezzük:

- óvodán belül biztosítjuk a gyermeki jogok érvényesülését, ha szükséges javaslatot teszünk a védő-óvintézkedésekre.
- A leendő óvodások szüleinek lehetőséget biztosítunk az óvodával való megismerkedésre.
- Az új gyermekeknek a csoportba való beilleszkedését igyekszünk zökkenőmentesé tenni.
- Törekszünk a gyermeket és családját a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni.
- Figyelemmel kísérjük a rendszeres óvodába járást, hiányzás esetén feltárjuk az okokat, és a rendelkezésünkre álló eszközökkel orvosoljuk az esetleges problémát.
- A gyermekbalesetek megelőzésére megtesszük a kellő óvintézkedéseket.
- Támogatjuk a rászoruló családok segélyhez jutását.
- Együttműködő, odafigyelő kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel annak érdekében, hogy:
 - Segíteni tudjuk a szülői szerep eredményesebb betöltését.
 - Javuljon a megromlott, vagy laza szülő-gyermek kapcsolat.
 - A szülők nevelési szokásait közelíteni tudjuk a társadalmilag, pedagógiaileg helyes módokhoz, meghagyva az egyediséget.

Szülő – gyermek - pedagógus együttműködésének formái:

Nevelési programunkban megfogalmaztuk az óvoda és a család kapcsolatának alapelveit, a kapcsolattartás formáit.

Feladatunk:

- a szülők és az óvónők szoros együttműködése a gyermek nevelése során.
- A családi nevelés tiszteletben tartása. Az óvoda megerősít, segít ott, ahol tud és ahol szükséges.

A szülő az alábbi módon segítheti a nevelőmunkánkat:

- betartja az óvoda házirendjében megfogalmazottakat,
- alkalmazkodik a csoport szokás- és szabályrendszeréhez,
- a gyermekével kapcsolatos gondjait őszintén megbeszéli az óvónővel, törekszik az együttnevelésre
- javaslataival, véleménye elmondásával hozzájárul nevelő- oktató munkánk hatékonyságának növeléséhez,
- aktívan részt vesz a szülői értekezleten, a közös programokon, a tárgyi feltételek javítását szolgáló közös munkában (munkadélután, társadalmi munka),
- megfontolja az óvónő szakmai tanácsait.

Óvodánk az alábbi módon és formában nyújt segítséget a szülőknek a gyermeke helyes neveléséhez:

A családlátogatás során az óvónők megismerkednek a gyermek szociokulturális hátterével.

A szülők bizalmának elnyerése érdekében:

- érdeklődéssel, segítő szándékkal fordulnak felé,
- a gyermekéről való közléseit, előítélet és mindenfajta ítékezés nélkül fogadjuk,
- kompetenciahatáron belül segítünk a gyermekével kapcsolatos problémái megoldásában.

Harmonikus óvónő-szülő kapcsolatot a gyermek megfelelő fejlődése érdekében felhasználjuk a szülő szemléletmódjának formálására:

- Helyes nevelői magatartás közvetítése,
- Szakmai tanácsadás a gyermeknevelésről, a problémákról és annak megoldásának lehetőségeiről.
- A megzavart szülő-gyermek kapcsolat javításának segítése, a szülő figyelmének gyermekére való irányítása.
- Folyamatosan – napi, heti rendszerességgel – tájékoztatjuk a szülőt gyermeke óvodai életéről, tevékenységeiről, viselkedéséről.
- Adott esetben hangsúlyozzuk a családlátogatás fontosságát,
- Törekszünk a szülői értekezletek tartalmi, formai fejlesztésére: a témával kapcsolatos szülői igények felmérése, figyelembevétel, kötetlen beszélgetések megvalósítása,
- Nyílt napok helyett biztosítjuk, hogy a szülő, a vezető óvónővel való egyeztetés után bármikor bemehet a csoportba, megfigyelheti gyermekét, együtt tevékenykedhet, játszhat vele.

- A családok egymáshoz közelítése, annak elősegítése, hogy megismerjék egymás nevelési szokásait. A csoport életébe való bevonásukon kívül felhasználjuk az óvodai rendezvényeket is.

Az együttműködés formái:

- Családlátogatás /meghívásra, vagy szükség szerint, ha indokolt/
- Egyéni beszélgetések /ez lehet behívásos fogadóóra is/
- Szülői értekezletek
- Nyílt napok
- Ünnepek, ünnepélyek lebonyolítása
- Kirándulás
- Közös játékiállítás és vásár megrendezése
- Társadalmi munkákban való részvétel az óvoda szépítése, fejlesztése érdekében
- Versenyjátékok szervezése és azokban való részvétel: gyermekek, szülők közösen.

7. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

7.1 Játék

*„A játék nem más, mint a lélek megnyilvánulása. Segítségével olvashatóvá válik a lélek.”
/Ancsel Éva/*

„Jót és jót játszani”- ez gyermekeink dolga az óvodában. A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon kell kielégülnie.

A **folvamos napirend** lehetővé teszi, hogy a gyermek hosszú és összefüggő időt tölthessen játékkal.

A játék örömforrás, mert:

- önkéntes és szabad
- önmagáért való
- valóságyszerű, de nem valóságos / mondjuk azt, tegyük azt/
- a valóság téri- és időbeli korlátai nem érvényesek
- megfelel az életkori sajátosságoknak, a gyermek komplex látásmódjának.
- a valóság és fantázia közötti szabadpróbálkozások és asszociációk színtere.
- sajátos gyermeki rendje van. /a berendezés, az eszközök alakíthatóak, nem gátolják merev szabályok./

A gyermek a játékban tanulja az őt körülvevő világot és benne saját magát, élményei belső tudássá válnak, kompetenciára / önmagával és a környezetével való célszerű bánásmód képességére/ tesz szert. Tapasztalatokat szerez, ügyesedik, fejlődik önállósága, kezdeményezőkézsége, aktivitása. Intimitást, közeledést-távolodást, feszültségtúrést gyakorol és tanul. A játékban való tanulás természetes hozama viselkedésének, társas kapcsolatainak, képzeletének, érzelmeinek, helyzethez illő beszédmódjának fejlődése.

Feltétele a gyermekkel együtt élő, megengedő, támogató, lehetőségeket és korlátokat egyaránt kínáló felnőtt jelenléte, odafigyelése.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el. Az óvodában fontos a **szabad játék** túlsúlyának érvényesülése.

A játék szervezésénél a vegyes csoportban különösen ügyelni kell:

Különböző korú és igényű gyermekek egymás zavarása nélkül, egymás mellett nyugodtan játszanak.

Elengedhetetlen az óvodapedagógus csoporttal együtt élő „játékot követő” jelenléte.

A játék személyiségfejlesztő hatását meghatározzák azok az érzelmek, amelyek a játékot kiváltják és folyamatát kísérik. A játék öröme növeli a fejlesztő hatásokat, és az új vonások pozitív érzelmek között épülnek be a gyermekek személyiségébe.

Ezáltal a játék az érzelmi nevelés lehetőségévé válik. Gyermekeink játékában sokszor azonosulnak a felnőttel, amit a felnőttek tesznek, amit szóval kifejeznek.

A felnőttek közötti kapcsolatokat, a felnőtt – gyermek, gyermek – gyermek közötti kapcsolatokat elevenítik meg, közben megtanulják a viselkedési formákat. Megkezdődik az erkölcsi magatartások belsővé válásának folyamata.

A játékban, főleg a szerepjátékban fejlődnek a társas kapcsolataik. Segítjük a kapcsolatkezdeményezést, a szerepvállalást, a szervezést, a vezetéskészséget, a szabályokhoz való alkalmazkodást, a viszonylag tartós együttműködést, az együttjátszó kis csoportok alakulását.

A gyermekek beleélik magukat a másik helyzetébe, szerepébe. Az érdekes játék, a játszótársak kedvéért képesek háttérbe szorítani kívánságaikat és azok teljesítését. Ezáltal erősödik akaratuk, kitartásuk, a közösségi vonások átterjednek viselkedésükre, magatartásukra.

A játék közben adódó nehézségek leküzdése hozzájárul a problémamegoldó gondolkodásuk fejlődéséhez. A helyzetfelismerés, a döntésre váró helyzetek, a kivitelezés a kreatív gondolkodásukat fejleszti.

A játék hozzájárul személyiségük sokoldalú fejlesztéséhez. A játék során tapasztalati, ismereti és élményanyagot szereznek környezetükből. Ezzel utat nyitunk a problémamegoldó, a felfedező és belátásra alapuló tanuláshoz.

Az óvodáskorú gyermek a játékban él és fejlődik. Képzeleteinek rugalmas mozgásával, fantáziájának működtetésével ügyességre, értelmi mozgékonyagra tesz szert. Viselkedése, gondolkodása fokozatosan válik céltudatosabbá. A játékban olyan helyzetet teremtünk, amelyben a cselekvés és a gondolkodás, a gondolkodás és a beszéd fejlődése különböző irányú és tartalmú megerősítést kap.

Az óvodában előforduló játékfajták:

Gyakorló játék: mozgásból, tevékenységből fakadó siker, örömmiatti újból és újból ismételtetés által érzékszerveivel az adott tárgyak tulajdonságait és saját képességeit is megismerhetik. Általában a kicsik játékára jellemző, de alkalmanként az idősebbeknél is fellelhető egy-egy új helyzet begyakorlásaként.

Megjelenési formái:

hang és beszéd gyakorlása

mozgást gyakorló játékok

játékeszközök rakosgatása

játék egyéb anyagokkal

Szerepjáték: A magukra vállalt szerepekre képezik le a környező világot, úgy ahogyan ők látják. Ez a játéktípus már társas kapcsolatokat vár el a résztvevőknek szervezőkészségre, alkalmazkodásra, lemondásra is számítani kell. Ez által a szociális érzékük és önismeretük is alakul. Kreativitásuk nagyban fejlődik, hiszen a mindentől minden lehet elv alapján, az eszközök kiválasztása nagyrészt a gyerekekre van bízva.

Megjelenési formái: Család játék/gyógyító játék/utazás/boltos játék/szerelő játék/fodrász játék/szüret/disznóvágás

Konstruáló, építőjáték: Kockából, más játékszerekből építményeket, játékszereket hoznak létre, ami által fejlődik térlátásuk, manuális képességük, fantáziájuk, kreativitásuk. A természetes anyagok megjelenése is szerepet kap. pl:kukoricaszár, parafadugó

Szabályjáték: Szabályok határozzák meg a játékmenetét, amelyeket mindig be kell tartani, ez önfegyelmet kíván meg a gyermekektől, a kudarctűrő képességeiket próbára teszi.

Megjelenési formái: mozgásos/dalos-mondókád/eszközös/értelmi képességeket fejlesztő

Dramatizálás, bábozás: Az irodalmi anyag gyermeke által spontán történő megjelenése a játékban . Előzménye olyan mese-vers, amely megragadta érzelmileg és az újra átélés igénye felmerül. Lehetséges olyan megnyilvánulás is, hogy a téma a kitalált szöveg, rögtönzés, amely mögött feloldásra váró probléma áll.

Megjelenési formái: kötetlenül kitalált párbeszéddek bábokkal/ismert irodalmi mű

bábozása -spontán kitalált történet, vagy ismert kedvenc mese dramatizálása

Az óvodapedagógus feladatai:

- Közvetett segítséget és mintát ad a gyermekeknek, amiben megerősítést és támaszt kapnak, önálló véleményalkotási, döntési képességeik fejlődnek.
- Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása és nem a játék fejlesztése céljából hat a játéokra
- Kísérjük figyelemmel a gyermekek játékát, találjuk meg a kellő időt a beavatkozásra. / konfliktus kivédése, testi épség megőrzése/
- Sokszínű tevékenykedtetési lehetőség biztosítása
- Feltételek biztosítása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, a játék önkéntességének maximális biztosításával.
- Az elmélyült játékhoz nyugodt légkör biztosítása.
- A játék folyamán kialakult társas kapcsolatok segítése, viselkedési szabályok elsajátítása.
- Változatos élmények biztosítása
- Fontos az óvodapedagógus nagyfokú empátikus jelenléte a játék alatt.

Óvodáskor végére várható eredmények:

- A gyermekek elsajátítják a játékszerekkel, az együtt játszással kapcsolatos elemi szabályokat, fokozatosan betartják és betartatják azokat.
- Mozgásuk, értelmi és érzelmi fejlődésük arra a szintre jut, hogy környezetük egyszerűbb jelenségeit felfogják, megértik, készek ezeket játékukban újraalkotni.
- Képesé válnak a szerepvállalásra, elosztásra, cserére, játékhoz szükséges eszközök kiválasztására, a közös játék megszervezésére.
- Elfogadják, megértik játszótársaik elgondolásait.
- Le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről.

- Hagományos játékfajtákon túl megkedvelik a gondolkodást fejlesztő, a társas, a szellemi erőfeszítést igénylő játékokat is, szívesen versenyeznek.
- A gyermekek különböző ütemben jutnak el az egyes játékszintekre, a szerep- és szabályjáték feltételeihez.

7.2 Verselés, mesélés

„A mese: a valóság és a vágyak közötti szivárványhíd, melyen könnyen közlekedik a gyermeki gondolkodás és a képzelet.”

/Zilachi-Stöckert: Óvodai nevelés játékkal, mesével./

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

A játék mellett óvodai nevelésünk másik fontos eszköze a **mese**. A mese az egyetlen közlésforma, amelynek segítségével, a gyermekekkel szót válthatunk arról, ami a kézzelfoghatóan túl a legjobban foglalkoztatja őt, amelyet nem az ésszerűség fonalán, hanem az átélés hullámhosszán tud befogadni.

A mese anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze. Nyelvünk zeneisége, sajátos szókincse beépül gyermekeink személyiségébe.

A mese a valóság és a vágyak közötti szivárványhíd, amelyet az élőbeszéd fordulataiból építünk fel. Ilyenkor a belső képsor a szó segítségével elevenedik meg, a felnőtt képzeletet és érzelmeket megmozdító beszéde nyomán.

Minden nap mesélünk a gyermekeknek. A csend, a közös együttlét, besötétített terem fokozhatja az átélést, elősegíti a belső képteremtést.

Gyermekeink várják és kérik a mesét, mert:

- örömet okoz nekik
- szívesen hallgatják,
- emberi kapcsolatokra tanít,
- mélyíti az önismeretet,
- segíti a világ megismerését,
- erkölcsi tartalmat ad,
- belső indulati élményeket közvetít,

- oldja a szorongást,
- kifejlődik a belső képteremtés képessége

Fontosnak tartjuk a könyv nélkül mondott meséket, melyeknek kontaktust teremtő és tartó hatásuk van.

A gyermekek bábozás és dramatizálás közben eljátsszák a mese kialakította érzelmeiket. Szeretik az állatmeséket, a verses és láncmeséket, valamint a csodás elemekkel átszótt tündérmeséket.

A népmeséknek erkölcsi nevelő hatása van. A mesében az adott szót meg kell tartani, az ígéretet be kell váltani, meg kell küzdeni a rosszal és törekedni kell a jóra.

A mese, nevelő hatása a ráismerés, az előrelátás, a képalkotás és a belső képzetáramlás begyakorlása. Az igazi mese válaszokat ad a lét alapkérdéseire is a gyermekeknek. A mese, éppúgy mint a játék, örömforrás. Mindkettőből hiányzik a közvetlen oktató szándék.

Mesehallgatáskor a feszült csend és figyelem, az erős képzelődés nagy belső energiákat mozgósító megnyilvánulása. A jó mese tanulságos. A gyermek követi a mese cselekményét, hangulatát, de maradnak kérdései is. A mese az óvodai élet állandóan zajos, nyüzsgő közegében a csend szigete.

Tanít a mese az emberi együttélés törvényeire is és magyar népünk szép, erkölcsi szokásaira. A mese hatását a gyermekek viselkedéséből, játékaiból, rajzaiból, beszélgetéseiből mérhetjük le.

A **verselés** tevékenységekhez kötődő, együttlétek hangulatát fokozó játék. Mindenhez lehet kötni, séta, udvari játék, kirándulás közben egy-egy látványt, jelenséget lehet érdekesebbé tenni általa. Sok esetben pedig jó hangulatú, ritmikus, mozgásos játék. Párban, kisebb csoportokban közösen a játéköröm kedvéért, számtalan önkéntes ismétléssel mondogatják a gyermekek.

Az általunk elkezdett versekbe, mondókákba a kisebbek is bekapcsolódnak, a nagyobbak pedig már képesek felfogni a versek témáját, költői képeit.

A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. Mondogatjuk, és nem tanítjuk a verseket. A vers, fő esztétikai forrását a ritmusa, a zeneisége adja és nem a tartalma. A zeneiségét a hangfestő, hangutánzó szavak, akusztikai játékossága, illetve a kijelentő, kérdő vagy felkiáltó mondatok váltakozása adja.

Az óvodában a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi-, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A mesehallgatás csoportban kialakult jó szokásait tartsa szem előtt: „áhítatos csend”
- A mese vers törzsanyagot a magyar népi és műalkotásokból ezen túl kortárs irodalmi művekből válassza. Használja Zilahy Józsefné: Mese vers az óvodában kiadvány ajánlásait is. A népnyelvből pl.: népmese, népi mondókák, közmondások, szólások.
- Előadásmódja legyen szemléletes, „varázsolja el a gyerekeket”.
- A mesék, versek szemléletes, kifejező előadásával, segítse a belső kép megjelenését, mint a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formáját.
- Az irodalmi anyag kiválasztásánál vegye figyelembe a gyermekek életkori sajátosságait.
- A csoportban a mesekönyvek, bábok mindig legyenek hozzáférhetőek a gyermekek számára.
- Változatos irodalmi élményeket közvetítsen.
- A néphagyományok őrzése céljából elevenítse fel a népi szokásokat, rigmusokat: lucázás, pásztorjáték, farsangi csúfolók, pünkösdlés...

Az óvodáskor végére várható eredmények:

- A mesehallgatás csoportban kialakított szokásaihoz alkalmazkodnak.
- Várják és kérik az elhangzott mesék, versek, mondókák gyakori ismétlését.
- Megjegyzik a mese legfontosabb elemeit, történéseit, szereplőit.
- Képesek a mese cselekményének figyelmes végig hallgatására, belső képzeletbeli kép kialakítására.
- Meséket dramatizálnak, báboznak.
- Elkezdett történetet fantáziájuk segítségével tudnak folytatni.
- Bele tudják élni magukat a szereplők helyzetébe a kialakult empátiakészségük miatt.
- Képesek gondolataikat és érzelmeiket kifejezni.

7.3 Ének- zene énekes játék, gyermektánc (Így tedd rá! módszer és innováció)

A tevékenység célja: közös éneklés, közös játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermekek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága.

A zenei tevékenység beépíthető a gyermekek játékába. A zenei ízlés formálása, a jó zenei légkör és a jó hangulatú játék feltételeinek kialakítása érdekében minden alkalmat megragadunk az énekelgetésre, mondókázásra, játékdalok játszására.

A nap folyamán bármikor lehetőség nyílik énekes játéokra, mondókázásra. A dalt, mondókát is hozzákapsoljuk tevékenységeinkhez, környezetünk jelenségeihez. Az énekes gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. Az az énekes játék a jó, amelyeknek egyszerű a szabálya, így a zenére és a játékra is figyelhetnek a gyermekek.

A játékdalokhoz, mondókákhoz természetes módon kapcsolódik a zenei képességfejlesztés, a zenei ritmusérzék, a zenei hallás, zenei emlékezőképesség, belső hallás fejlesztése.

Dalok kiválasztásának szempontjai:

- a gyermekek által tisztán kiénekelhető hangterjedelem
- a gyermekeink érzelmi állapota, - az aktualitások
- a játékszabályok áttekinthetősége,
- a térformák és a mozgásanyag változatossága

A hallás- és ritmusérzék fejlesztő mozzanatokot a játékdalok hordozzák. A zenei elemeket a helyes, szép előadásmódból utánzással gyakorolják a gyermekek. Ez tőlünk igényel tudatos munkát, nem a gyermekeknek jelent külön feladatot, így nem megy az örömteli éneklés a játék rovására.

A ritmushangszereket a gyermekek használhatják. A zenehallgatásnál az éneklés, az élőzene előtérbe helyezését fontosnak tartjuk.

Zenehallgatási anyag megválasztásánál figyelembe kell venni a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetén a gyermekek hovatartozását.

Gyermekeink örömmel énekelnek, játszanak játékdalokat. Gyakran kezdeményeznek önállóan dalos játékokat, de az óvónő által kezdett éneklésbe, énekes játékok játszásába is szívesen bekapcsolódnak.

Szem előtt tartjuk a kodályi figyelmeztetést: „Anyanyelve csak egy lehet az embernek zeneileg is!”

Az „**Így tedd rá!**” módszer a pedagógus, a gyermek és a szülő közös tevékenységére épít. Találkozik benne az ének, zene, mozgás, a hagyomány és az ünnep. Ezek együttesen sokrétű fejlesztő hatással bírnak. A kezdeményezések során különböző színeket, formákat használunk, amelyek egy-egy feladatot, vagy táncos motívumokat jelentenek. Ezeket elég csak megnevezni, és már tudják mi a feladat. A gyerekek számára a színek érdekessé teszik a feladatokat. Az elsődleges cél, hogy visszahozzuk a játékot, a táncot, mint élményt a gyerekek mindennapjaiba. Népi játékokkal minden kompetenciaterülete fejleszteni tudunk. A gyerekek szemmel láthatólag magabiztosabbak, bátrabbal lesznek, bővül a szókincsük, jobban érzik magukat a közösségben.

Zeneóvoda műhelyben a hangszerek megismertetésével (citera, gitár furulya, szárduda, szilofon, triangulum, kazu, csörgődob, száncsengő, kaszt, koshi, kasztanyetta, dob) erősítjük a gyermekek zenei adottságait, kreativitásukat. A szárduda megismerése nagy sikert aratott. Az előre kifaragott növényi szárra ráhelyezték a pausz papírokat, és a kötés technikájával megerősítették. A nagyobbak segítettek kisebb társaiknak. A megszólaltatás sem volt egyszerű, de viszonylag rövid időn belül egy kisebb közös zenélést mutattunk be. Katicabogárka 7 pettyes ruhában kezdetű dalt fújunk a dudába, ami visszaadta a dallamot és sikerélményhez vezetett.

A **dalolászó műhelyben** a gyermekek éneklési készségét, hallásfejlesztését gazdagítjuk. Ritmus és tempóérzékük fejlődését mozdítjuk elő. Halk-hangos differenciálása, dallambújtatás, dalfelismerés során fejlesztjük a képességeiket. Ajtó-ablak nyitva van.../Lánc-lánc lánc, Eszterlánc.../Gólyát látok, szeplőt hányok, cserepet dobálok, kútba kukucskálok/Fehér liliomszál/Ess eső ess.../Csicsriborsó/Csérige madár csériga/Cicus, Macus fogd meg az egeret/Csipi-csipi kánya/Kocsit, kocsit komámasszony/A vásárba kéne menni/Új a csizmám/Az öcsödi vásárban kolbászt sütnek.../

A tehetségműhelyek óvodán belül heti 1 alkalommal többnyire délelőtti időszakban történnek. A pedagógiai asszisztens jelenléte által biztosított a felügyelet azon gyermekek számára, akik nem vesznek részt a tehetséggondozásban, őket meg tudjuk bízni a többi gyermek játékos foglalkoztatásával.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítson megfelelő érzelmi légkört a zenei élmények befogadására
- Keltse fel zenei érdeklődésüket, formálja zenei ízlésüket és esztétikai fogékonyságukat
- Vegye figyelembe a zenei feladatok és anyagok megválasztásánál a csoport fejlettségi szintjét, érdeklődését.
- Kedveltesse meg a gyermekekkel a játékokat kísérő dalok és mondókák elsajátítását
- Fejlessze a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, zenei emlékezetét, játékos zenei alkotókedvét.
- Személyes példáján keresztül motiválja a gyermekeket a spontán utánzásra, énekelgetésre.
- Tapasztalják meg a gyerekek a közös éneklés és tánc örömét.
- Segítse elő mozgáskultúrájuk harmonikus fejlődését.
- Zenehallgatáshoz gazdag, változatos anyagot válogasson az óvónő, és előadásmódjával juttassa zenei élményhez a gyerekeket.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Képesek csoportosan és egyénileg is önálló indítással tisztán, helyes kezdőmagasságban és tempóban énekelni
- A mondókákat- az egyenletes lüktetést kiemelve- a magyar beszéd ritmusa szerint mondják
- Megkülönböztetik az egyenletes lüktetést a dal ritmusától. Ezeket mozgással, járással, tapssal kísérik.
- Felismerik a halk-hangos hangokat, tudnak halkán és hangosan, lassan és gyorsan énekelni, beszélni.
- Képesek dallambújtatásra.
- A megismert ritmushangszereket egyénileg is tudják kezelni.
- Térformákat alakítanak/csigavonal, lánc, hullámvonal/

7.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Szerves része az óvodai életnek, átszövi a mindennapokat. Az óvoda nyugodt, biztonságot nyújtó, bizalmat sugárzó légkörében a gyermek benne feltárja érzelmeit, rejtett gondolatait, belső üzeneteit számunkra. Segítségével oldja belső feszültségeit.

Az ábrázoló tevékenység az önkifejezés és a finom motorikus fejlesztés fontos lehetősége. Segíti ugyanakkor a gyermek képi kifejezőképességének, képi gondolkodásának fejlődését.

Ez a tevékenység általában maga is játék, illetve ami elkészült, az gyakran a játék eszközeként él tovább. Elsősorban a természetes anyagok adta lehetőségeket igyekszünk kihasználni. Az eredményt nem minősítjük – a tevékenység öröme a fontos.

A festés, mintázás, rajzolás feltételei mindig álljanak a gyermekek rendelkezésére. Az óvónő időnként mutasson egy-egy érdekes, új technikai lehetőséget.

Felhasználható technikák, anyagok:

Papírok változatos méretben, minőségben: hajtogatás, tépés, ragasztás, dekoupage, vágás, lyukasztás, pöndörítés, stb

Festékek, temperák: mázolás, nyomat készítés, újj festés, hengerelés, viaszolás, tárgyak kifestése térben, festés golyóval, ecsettel, fülpiszkálóval, festékfolt kiegészítése, márványozás, festék cseppek széthúzása fólián és üvegen

Ceruzák, viaszkréták: rajzolás, satírozás, papír alól előhívás a domborulat miatt, olvasztással, csepegtetés, tapétaragasztóval visszakaparás, karcolás

Ollók, ragasztók: balkezes ollók is, hullámos és mintás élű ollók, kenőfejes könnyen kezelhető ragasztó

Textilek: varrás, festés, rajzolás, kitömés

Anyag, gyurma, lisztgyurma: gömbölyítés, sodrás, tapasztás, diszítés

Bőr, fa, természetes anyagok

Fonalak, spárgák: szövés fa és papír kereten, hurkapálcán, szarvacskával, gyöngyfűzés,

hármás, négyes fonás.

Termékek: képkalkotás ragasztással, díszítés, fűzés, játékszer készítés

Elsődleges feladatunk a feltételrendszer biztosítása:

- Jó minőségű eszközök, anyagok sokszínű kínálata (többirányú tapasztalatszerzés), amelyből a gyermek választhat.
- Az eszközök mindig elérhetőek, hozzáférhetőek legyenek.
- Az óvónő a technikát, az anyagokkal, eszközökkel való bánásmódot mutassa meg.
- Az eltérő formai környezet biztosításával segítsük a gyermek fantáziájának szabad kibontakozását, formavilágának gazdagodását.

A különböző /életkoruknak megfelelő/ hagyományos kézműves technikák /agyagozás, gyöngyfűzés fonás, szövés/ alapjainak megismertetését fontosnak tartjuk.

Az óvodapedagógus feladatai

- Olyan igényes, esztétikus környezetet alakítson ki, ahol a gyermekek nyugodtan, kényelmesen tevékenykedhetnek, s lehetőségük nyílik a szabad önkifejezésre.
- Állandó helyen biztosítsa a változatos anyagok és eszközök elérhetőségét.
- Keltse fel a gyermekek tevékenységi vágyát, biztosítsa élményeik, fantáziájuk és megfigyeléseik képi-térbeli megjelenítésének sokféle lehetőségét, juttassa a gyermekeket az alkotás öröméhez.
- A gyermekek valamennyi alkotását kezelje értéként. Érje el, hogy a gyermekek egymás munkáját megbecsüljék, és szívesen tevékenykedjenek együtt.
- Gyűjtse a gyermekmunkákat a gyermekek ábrázolási fejlődésének és a további feladatoknak megállapítása céljából.
- Segítse elő a szem-kéz koordináció, finommotorika fejlődését.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Ismereteik, gondolataik, élményeik kifejezésére bátran, biztonsággal használják az ábrázolás eszközeit.
- Tudnak díszíteni, önállóan tervezni, alakítani az elsajátított technikák alkalmazásával.

- Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák, próbálkoznak a legegyszerűbb mozgások jelzéseivel.
- Önállóan végeznek díszítő munkát változatos színekkel, rajzolással, festéssel, vágással, ragasztással.
- Késztetést éreznek arra, hogy saját, és társaik munkáival, valamint a műalkotásokkal kapcsolatban szóbeli véleményt nyilvánítsanak.

7.5 Mozgás

A kisgyermek lételeme, alapvető szükséglete. Meghatározó formája ebben az életkorban a **szabad mozgás**.

A szabad mozgás az én erősítés fontos és szerves része, legfőbb terepe az udvar.

A mozgás lehetőségének biztosítása óvodás életkorban a kisgyermekkorai fejlesztés alapja, a fejlődő gyermek természetes szükséglete. Sem az óvodás, sem a további életkorok fejlesztése nem lehet elég hatékony e nélkül az alapozás nélkül. Rendkívül fontos, hogy a gyermek egyéni fejlődésének útját járhasssa be. Az eltérő fejlődési ütemű gyermekek mindegyike megtalálja a szintjének megfelelő fokozatot, illetve emellett a „kihívást” is.

Olyan mozgásfejlesztési feltételeket kell létrehoznunk, amelyek használatával a gyermekek személyiségfejlesztése belső motivációval érhető el. Fontos az egymás testi épségének megóvása, a balesetmentes helyszínek, eszközök megválasztása.

A különböző nehézségi fokú mozgásokra, mozgássorozatok elvégzésére alkalmas eszközök – az udvaron és az épületben egyaránt – sok gyakorlás révén segítsék a gyermek mozgáskészségének fejlődését.

Felismertük, hogy a jó pszichés állapot feltétele, az idegrendszeri fejlesztés legfontosabb eszköze ebben az életkorban a mozgás, éppen ezért sokrétűen ki kell elégítenünk gyermekeink mozgásigényét.

A mozgás tudatosan segíti az észlelési funkciók összerendezőségét. Nagy hangsúlyt fektet az egyensúlyérzék és a ritmusérzék fejlesztésére, mint minden összerendezett mozgás alapjára. A mozgás kedvezően befolyásolja a gyermek anyagcseréjét, fokozza teljesítőképességét, a mozgásszervek fejlődését, az új mozgásformák begyakorlását.

A torna és a mozgásos játékok **fejlesztik**

- Természetes mozgást / járás, futás, ugrás/
- Testi képességeket / erő, ügyesség/
- Társra figyelést

- Nagy és finommozgások harmonikussá válását

A mozgásos játékok **erősítik** az egymásra figyelmet, az együttműködési készséget. A szabálytartás az önuralmat erősíti, alakul az egységes versenyszellem. Fejlődik a gyermek kitartása, koncentráció képessége és állóképessége.

A mozgás öröme, érzelmi hatásokat vált ki. Fejlődik a gyermek értelmi, érzelmi- és szociális képessége. Harmonikus mozgása hat a gondolkodás fejlődésére, találékonyságára és kombinatív képességére.

Mindennapos testnevelés:

A gyermekeknek minden nap lehetőséget biztosítunk 10-15 perces szervezett mozgásban való részvételre. Ennek időpontját az óvónő szabadon választja meg a rugalmas napirend keretei között.

A mindennapos szervezett mozgás tartalma:

- játékos, utánzó gyakorlatok
- fogó – és futójátékok
- ugró-szökdelő játékok

Heti egy alkalommal a heti rendben tervezetteknek megfelelően 30 – 40 perces irányított mozgást szervezünk, lehetőség szerint a szabad levegőn.

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítson a mozgáshoz megfelelő helyet és eszközöket, használja ki az óvoda lehetőségeit, tartsa szem előtt a baleset- megelőzést.
- Gondoskodjon a jó levegőjű, tiszta környezetről.
- Törekedjen a természetes mozgáskedv fenntartására, a mozgásigény kielégítésére, és a mozgás megszerettetésére.
- Sok gyakorlati lehetőség biztosításával bővítse mozgástapasztalataikat, fejlessze mozgásszintjüket.
- Fejlessze kondicionális képességeiket, mozgáskultúrájukat.
- Szánjon kiemelt szerepet a testséma, az oldaliság érzékeltetésére, a nagy mozgások, a finommotorika, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztésére, és a tér mozgásos megismerésére.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Növekszik teljesítő-és teherbíró képességük, mozgásuk összerendezettebb és harmonikusabb.
- Erőteljesen fejlődik mozgáskoordinációjuk és finommotorikájuk.
- Mozdulásukat, viselkedésüket szándékosan képesek irányítani.
- Fejlődik tér-és időbeli tájékozódó képességük.
- Képesek már – az óvónő irányítása nélkül is- futó-,fogó,-és labdajátékokat játszani,
- Biztonsággal kezelik a mozgáshoz felhasznált eszközöket.
- Megszeretik és igénylik a mozgást.
- Képesek gyors tempó-és irányváltásra.

7.6 Külső világ tevékeny megismerése

Része vagyunk a világnak, amelyben élünk, amelyet a gyermekek főleg játékokon keresztül tudnak megtapasztalni. A társadalmi és a természeti jelenségek különböző érzékszervi tapasztalatokon keresztül válnak megismerhetővé.

A gyermek folyamatosan tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti- emberi- tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. Feladatunk a szülőföld és helyi hagyományok megismertetése, a nemzeti identitástudat kialakítása.

Valóságos élethelyzetekben és a játékban természetes módon ismerkednek a gyermekek az őket körülvevő világgal. A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan közvetlen, személyes tapasztalatok birtokába jut, amelyek szükségesek az abban való eligazodáshoz, tájékozódáshoz.

Tervezhető alkalmak:

Ősz: séta a közeli erdőben/az óvoda udvarán a mókus életének nyomon követése/gesztenye szedés és sütés/piac látogatása Vasváron/állatok világnapja október 04.-én./Szent Márton ünnepe

Tél: A gyerekek által hozott eleségekkel a madarak etetése a hideg évszakban/hóember, hóangyal készítése az udvaron/télkergetés-kiszézés -maskarázás

Tavas: Az éledő természet megfigyelése séták alkalmával/veteményezés, virágosítás az udvaron/víz világnapja március 22-én/madarak és fák napja május 10./Föld világnapja április 22-én.

Nyár: Kirándulás az állatkertbe/Péter-Pál aratás /családi kirándulás fürdőhelyre

Az óvodapedagógus feladatai

- Nevelje a gyermekeket a környezet szeretetére, megóvására, alapozza meg a környezettudatos magatartást.
- Keltse fel a tapasztalatok és ismeretek gyarapításával a környezet iránti érdeklődést, tartsa ébren a gyermekek kíváncsiságát, elégítse ki megismerési vágyukat.
- Segítse a gyermekek spontán- és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejlessze anyanyelvi, kommunikációs és értelmi képességeiket.
- Adjon lehetőséget a minél több érzékszervvel való közös tapasztalásra és az élmények több szempontú felidézésére, lehetőség szerint alkalmazza az IKT eszközöket.
- Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a környezet alakításában és a társas kapcsolatokban.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését.
- Ragaszkodnak környezetükhöz, és a tőlük elvárható módon óvják, védik azt.
- Eligazodnak a különböző fogalmak között/növény, állat, gyümölcs, zöldség/
- Tudják lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását.
- Felismerik az egyes évszakokra jellemző jegyeket, azok természetére gyakorolt hatását.
- Tevékenységekhez kapcsolva megkülönböztetik a főbb napszakokat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában, tájékozottak az ismertebb közlekedési eszközök körében.

A környezet megismerése révén sokoldalú **matematikai tapasztalatokat** szereznek.

A játék, a mozgás, a téralakítás során magától értetődő természetességgel gyakorolják a térbeli viszonylatokat, számlálgatnak, hasonlítanak össze mennyiségeket és térbeli kiterjedéseket.

Az egyes matematikai fogalmakkal való ismerkedés, tapasztalatszerzés, gyakorlásuk a játék és sok más tevékenység természetes eleme. Feltételei a csoportszobákban a gyermekek rendelkezésére állnak.

Környezeti nevelési feladataink:

- A mindennapi nevelés folyamatában spontán adódó alkalmak felhasználása, a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve.
- Biztonsággal mozogjanak környezetükben, szívesen tartózkodjanak a szabadban.
- A természettel való pozitív érzelmi viszony kialakítása sokoldalú tapasztalatszerzés, tevékenység során.
- Erre épülve valósulhat meg a természetet védő, óvó magatartás, a környezeti kultúra megalapozása.
- Minden évszakban legalább egy alkalommal kirándulás keretében is szerezzenek közös tapasztalatokat, élményeket az őket körülvevő természeti környezetről.
- Ismerkedjenek falujuk természeti és társadalmi környezetének főbb jellemzőivel (növény-, állatvilág, épített örökség).
- Környezettudatos magatartásra nevelés – helyi építészeti, környezeti, kulturális értékek életkoruknak megfelelő megismertetése.

7.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka és a munkajellegű játékos tevékenységek a cselekvő megtapasztalás által személyiségfejlesztő hatásúak. Az örömmel és szívesen vállalt feladatokban a gyermekek megélik a közösségért való tevékenykedés örömét is, ami normák, értékek, szabályok kialakulásához vezetnek. Segítik az ön-és társértékelés kialakulásának folyamatát, egymás megbecsülését.

Az önkiszolgálás, öltözködés, környezetük rendjének megtartása, egymás segítése, mindennapjaink állandó részei, melyeket óvodapedagógusaink tudatosan szerveznek az életkori- és egyéni sajátosságoknak megfelelően.

Célunk:

A munkavégzéshez szükséges készségek és képességek, kompetenciák alakítása

- Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük.
- Érzelmi-akarati: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális-társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.

Feladataink:

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása
- Megfelelő eszközök / célszerűség, méret, anyag / és azok hozzáférhetőségének biztosítása
- Elegendő munkalehetőség szervezése
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében
- Munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású

Az óvodapedagógus feladatai

- Biztosítson a munkához megfelelő időt, lehetőségeket és eszközöket.
- Mutassa be az egyszerű munkafogásokat, azok helyes sorrendjét, az eszközök ésszerű használatát.
- Adjon módot arra, hogy a gyermekek a szükséges készségeket elsajátítsák, gyakorolják, lássák munkájuk célját, hasznosságát.
- Tegye lehetővé, hogy a különböző feladatokat egyéni tempójuknak megfelelően végezhessék a gyermekek.
- Vegye figyelembe az egyéni és életkori sajátosságokat, és a pozitív értékelésre támaszkodjon.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Önállóan végzik a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgáló feladatokat.
- Önállóan és kellő feladattudattal képesek a naposi teendők minden fázisának elvégzésére.
- Átérik a naposság közösségért vállalt felelősségét.
- Szívesen vállalkoznak alkalmi megbízatásokra.

- Képesek a munkaeszközöket célszerűen, rendeltetésüknek megfelelően használni.
- Örömet okoz számukra a sikeresen elvégzett tevékenység.
- Szívesen és aktívan vesznek részt környezetük rendjének, tisztaságának helyreállításában, és az udvari munkában.

7.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás a gyermek viselkedésében és személyiségében bekövetkezett változás, ami magába foglalja az új ismeretek és készségek elsajátítását, valamint a meglévő képességek további fejlődését.

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, játékosan cselekvésen keresztül sajátít el, majd képes alkalmazni képességei, készségei által. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket éljen át és természetes kíváncsiságát kielégítse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás óvodánkban a tanulás útja.

Tevékenységeinkben figyelembe vesszük a tudás három fokát, s ezek alapján tervezünk a csoportra és az egyéni képességeknek megfelelően, kielégítve ez által a kompetenciák iránti igényt. Figyelembe vesszük a tájékozottsági szintet, a hozott tudást, melyek rendszerezése, rögzítése után tudunk a jártasság szintjére lépni. A készségek fejlesztése még összetettebb pedagógiai munkát feltételez, melyre óvodapedagógusaink tudatosan és szakszerűen készülnek a napi tevékenységekben.

A tudás megszerzésének folyamatában fontosnak tartjuk a felfedezés örömét, a probléma megoldó gondolkodás fejlesztését és a kreativitás kibontakoztatását. A tanulás irányítása során óvodapedagógusaink differenciáltan, pozitív értékeléssel segítik a gyermekek személyiségfejlődését.

Az óvoda a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermekeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Nkt.8.§(1)

7.9 Az óvodapedagógus szerepe, feladatai a gyermeki tevékenységekben

- Együtt él, együtt rezdül a gyermekekkel. Mindig megszólítható, segítő társ, de tapasztalhatóan valami olyasmit is tud, amiért érdemes ráfigyelni, a közelében lenni.
- Szerepe szerint inkább karmesteri és kitaláló „művészember”, mint tanító, megtaláló „tudós” a kicsik között.
- Cselekvési alternatívákat kínál – elősegítendő a gyermekek személyiségének, egyéni képességeinek sokoldalú kibontakoztatását – amelyből a gyermek szabadon választhat a benne lévő motívumok alapján.
- Mesterségbeli tudása, tapasztalatai birtokában szabadon szervezi, szabályozza a nevelés folyamatát; engedi a gyermek szabadságának kibontakozását, örökíti át kulturális hagyományaink alapjait.
- A gyermekbe vetett feltétel nélküli bizalom, gyermekközpontú nevelői attitűd jellemzi. Nevelői eszköztárában fontos szerepet kap a humor.
- Felszabadultan, magától értetődő természetességgel használja a mozgás – kép – beszéd jelrendszerét; szakmailag, emberileg hiteles.
- Gondoskodik a gyermekek egészségének, testi épségének megóvásáról.

Óvodáskor végére várható eredmények

- Ismereteket szereznek /érdeklődésükre, cselekvéseikre, előzetes tudásukra, tapasztalataikra építve/
- Szervezett és spontán megfigyeléseket végeznek.
- Kialakul bennük az egyéni és a közösségért érzett feladat-és felelősségtudat.
- Összehasonlítanak, következtetéseket vonnak le, ítéleteket alkotnak, általánosítanak.
- Képesek arra, hogy válasszanak felkínált megoldási módok között, és megvalósítsák saját elgondolásaikat is.
- Belépnek a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodásból iskolássá érnek.
- Rendelkeznek az iskolakezdéshez szükséges feltételekkel (testi, lelki, szociális érettség)

Felzárkóztatás, tehetséggondozás

3 – 5 éves korban a hátrányok és a tehetség „felmérése” a napi tevékenységek során történik.

Fontos elvünk, hogy a bármilyen ok miatt társaitól fejlődésben elmaradt gyermek fejlesztése, korrekciója egészséges társaival együtt, egyéni bánásmóddal történjék. A felzárkóztatás fontos eleme az életkorra leginkább jellemző utánzásos tanulás, a társak példája.

Óvodánk alapító okiratának megfelelően vállaljuk a magatartási és tanulási zavarral küzdő, valamint felmerülő igény esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését – megfelelő szakember irányításával.

A különböző hátrányok kompenzálásának legfőbb eszköze a mozgás, amely a gyermek belső késztetéseire, motívumaira épít.

Iskolakezdés előtt – a szülők egyetértése esetén – a Nevelési Tanácsadó gyógypedagógusának irányításával csoportos szűrést végzünk, amelyet szükség szerint egyéni vizsgálat követ. A tapasztalatok, illetve a diagnózis, javaslat alapján – a fenti elv megtartásával – célirányos fejlesztést is végzünk az esetleges részképesség-hiányok pótlására /játékok, játékba épített tevékenységek/. A logopédus segítségét a beszédhibák javításában általában a gyermekek 5. életéve után vesszük igénybe – súlyosabb probléma esetén korábban is.

A tehetséges gyermekek számára igyekszünk olyan lehetőségeket, tevékenységeket biztosítani, amelyek képességeik kibontakoztatását segítik. /Társas-, és logikai játékok; zenei fejlesztés; nagyobb ügyességet igénylő kézműves technikák stb/.

Minden gyermek „ügyes” valamiben. Sokoldalú, önkifejezésre lehetőséget adó tevékenységek által segítjük **önbizalmának** fokozását, figyelemzavarának feloldását, **önkontrolljának**, **önismeretének** erősítését, a folyamatos egyéni motiváció fenntartását. Ezek legfőbb eszköze is a mozgás és a társas közösségi játékok (énekes- és szabályjátékok).

A **szociálisan hátrányos helyzetben lévő** gyermekek felzárkóztatása, differenciált fejlesztése terén legfőbb célunk, hogy az óvoda nyugodt – érzelem gazdag – derűs légköre segítse esetleges sérüléseik kompenzálását. Az óvoda valamennyi dolgozója részéről elengedhetetlen a türelmes – elfogadó attitűd, a fokozott törődés, az egyénhez igazított elvárások; amelyek mintául szolgálnak a gyermekek számára. Különösen fontos integrálódásuk (kapcsolatteremtés, beilleszkedés a csoportba, tevékenységekbe) segítése. Feladatunk olyan társadalmi szervezetekkel, csoportokkal való kapcsolat keresése, amelyek ezt a hátrányt csökkenteni segítenek.

8. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget.

A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

A fejlettség mutatói testi – értelmi – érzelmi kompetenciák. Ezek azokat az alapképességeket jelentik, melyek az iskolába lépéshez szükségesek.

Testi képességek:

- arányos testi fejlettség
- mozgás összerendezettsége
- mozgáskoordináció és finommotorika fejlettsége
- szándékosan irányítani tudják testi szükségleteiket, mozgásukat, viselkedésüket

Értelmi képességek:

- érdeklődése nyitott
- érzékelés, észlelés: vizuális, akusztikus, taktilis, kinezetikus
- emlékezet: önkéntelen mellett megjelenik a szándékos felidézés
- figyelem: terjedelme, megosztása nő, elterelhetősége csökken
- gondolkodás: analízis, szintézis, absztrahálás, általánosítás, rendezés, konkretizálás
- beszéd: érthető, folyamatos, hangzók tiszta ejtésének fontossága, beszédértés
- gondolatok, érzelmek kifejezése
- képes másokat meghallgatni
- általános ismeretei bővebbek: önmaga, környezete, évszakok, stb.

Érzelmi, szociális képességek:

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben

- készen áll az iskolai élet elfogadására,
- képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre,
- szabályokhoz tud alkalmazkodni,
- önállóság, önfegyelem jellemzi,
- feladattudata kialakulóban van / feladatmegértés, feladattartás, kitartás/

A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az óvodai életet mindezek ismeretében szervezzük, elsődleges célként megjelölve az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődését

9. A GYERMEK EGYÉNI FEJLŐDÉSÉNEK MÉRÉSI, ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Ellenőrzés

Célja: A pedagógiai programban megfogalmazott cél és feladatrendszer nyomon követése.

Alapelvek:

Tárgyilagos

Szakmailag megalapozott

Alapos, pontos

Tervszerű, folyamatos (kapcsolódik a pedagógiai programhoz, munkatervhez)

Ellenőrzésre jogosultak köre

Igazgató: pedagógiai munka egészére, az intézmény teljes működésére vonatkozóan teljeskörű ellenőrzési joggal bír.

Az ellenőrzések előre ütemezetten, illetve spontán, alkalomszerűen történnek. az ellenőrzések tapasztalatainak megbeszélése az érintettek részvételével történik.

A pedagógiai munka ellenőrzésének iránya:

Pedagógiai dokumentumok ellenőrzése

- **Szempontjai:**
- A célok és feladatok a gyermek fejlettségi szintjére alapozottak -e.
- A tevékenységek megfelelnek-e a gyermekek életkori sajátosságainak.
- A képesség- készségfejlesztés az életkori sajátosságokra épül-e.
- A csoport neveltségi szintjének tervezése reális-e.
- A gyermekek fejlődését rögzítő dokumentumok naprakész vezetése.

Gyakorlati munka ellenőrzése

Szempontjai:

H.N.P követelményeknek, alapelveinek érvényesülése

Egyéni módszertani gazdagság

A gyermek egyéni és a gyermekcsoport általános fejlettsége.

Az ellenőrzések konkrét témáját, területeit, idejét az éves munkatervben határozzuk meg.

Az óvodapedagógusi munka hatékonyságát a csoport egészének neveltségi szintje mutatja. A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó óvodapedagógus munkájának megfigyelésére épül, valamint az egyéni összegzés eredménye.

Mérés

Célja:

A gyermek egyéni fejlettségi szintjének meghatározása.

A gyermekcsoport fejlettségének meghatározása.

Nevelési eljárások hatékonyságának mérése.

Alapelvei:

A gyerek életkori sajátosságainak megfelelő mérőeszközök használata.

A gyermek megszokott környezetében történjen.

Rendszeresség

A mérés eredményeinek hivatali titokként való kezelése.

A mérésben résztvevők: A csoportban dolgozó óvodapedagógusok.

Módszerei: megfigyelés, feljegyzések, játékos készségi szintet mérő lapok, gyermekmunkák elemzése, gyűjtése.

A gyermek óvodába lépésekor személyi adatlapján rögzítjük az óvodáskor előtti fejlődésének, és szociokulturális háttérének jellemzőit. A gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése személyiségi lapokon történik. Ennek meghatározott időpontjai:

Óvodába lépés (bemenet)

Nevelési évek folyamán meghatározott időközökben (félévente)

Iskolába lépés előtt(kimenet)

A gyermekekkel kapcsolatos folyamatos megfigyelések tapasztalatait az egyéni fejlődési naplóban rögzítjük.

Értékelés

Célja: A programban megfogalmazott célok összevetése az óvoda működésének eredményeivel.

Alapelvek:

Szakmailag megalapozott, empátikus, pozitívumokra épülő legyen.

Biztosítsa az önértékelés és kölcsönös kommunikáció lehetőségét.

Személyre szóló, fejlesztő szándékú legyen.

Értékelésre jogosultak köre:

Igazgató: a pedagógiai munka színvonalának, minőségének megítélésére, illetve az intézmény működésének, a feladatok megvalósításának, az elért eredmények értékelésére.

Csoportban dolgozó óvónők: a gyermek egyéni fejlettségének, illetve a gyermekcsoport általános fejlettségére vonatkozó értékelésre.

Az értékelés területei:

A személyiségi lapok, csoportnapló feljegyzései, a gyermekek munkái, rajzok

A pedagógiai program cél-és feladatrendszerének megvalósulása. Az éves kitűzött célok és feladatok viszonyítása alapján éves beszámoló értékelése.

Az értékelés típusa:

Diagnosztikus értékelés: a gyermek óvodába lépésekor, a gyermek fejlettségét diagnosztizáljuk (anamnézis bemenetkor)

Formatív értékelés: a gyermek fejlődését nyomonkövető értékelést az óvodában töltött évek alatt folyamatosan végezzük.

Szummatív értékelés: összegző, lezáró értékelés, melyet év végén, és az iskolába lépés előtt (kimenet) végzünk.

Az értékelés dokumentálása:

Az éves értékelő beszámoló jelentés egy példányát a fenntartó részére küldjük meg, egy példányát az iktatóban helyezük el.

10. Teljesítmény-értékelési rendszer helyi protokollja

Hatálya:

- A vonatkozó törvények értelmében visszavonásig.
- A Bertha György ÁMK Óvoda értékelendő dolgozóira.

E szabályozásban értékelendő személy: a teljesítményértékelési időszak első napján legalább Pedagógus I. besorolással rendelkező, pedagógus-munkakörben foglalkoztatott, valamint a Púétv. 98. § (3) bekezdésében meghatározott pedagógus-szakképesítéssel vagy szakképzettséggel rendelkező, nevelő-oktatómunkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott.”

Nem lehet teljesítményértékelést lefolytatni, ha

- a) az értékelhető időszak nem éri el a 90 napot, vagy
- b) az értékelendő személy Gyakornok fokozatba van besorolva.

Folyamat leírás

Feladat	Felelős	Határidő	Érintettek
CÉLKITŰZÉS FOLYAMATA			
Fenntartó által meghatározott, az adott intézmény sajátos helyzetét tükröző értékelési szempont meghatározása	Fenntartó	Augusztus 25	Fenntartó Igazgató
Igazgatói teljesítménycél feltöltése a felületre egyeztetés céljából	Igazgató	Augusztus 28	Fenntartó Igazgató
Igazgatói teljesítménycél elfogadása	Fenntartó	Augusztus 31	Fenntartó Igazgató
Egyedi intézményi értékelési szempont nevelőtestülettel történő egyeztetése, végleges értékelési szempont kialakítása	Igazgató	Augusztus 25	Igazgató Nevelőtestület
Egyedi intézményi, egyeztetett értékelési szempont feltöltése a felületre	Igazgató	Augusztus 25	Igazgató
Dolgozók egyedi teljesítmény céljainak feltöltése a felületre egyeztetés céljából	Pedagógus végzettségű dolgozók	szeptember 20	Pedagógus végzettséggel rendelkező dolgozók
Dolgozók egyedi teljesítmény céljainak elfogadása	Igazgató	szeptember 30	Igazgató Pedagógus végzettséggel rendelkezők
Intézményi ÉRTÉKELÉS FOLYAMATA			
1. Előzetes értékelési javaslat elkészítése, az érintett személynek való elküldése	Igazgató	Június 15	Igazgató Értékelt Pedagógus

2 Egyeztető megbeszélés lebonyolítása az előzetes értékelési javaslat(ok) alapján.	Igazgató	Július 30	Igazgató Értékelt Pedagógus Értékelésbe bevont személy
3. Végleges értékelés elkészítése, teljesítményszint megállapítása, értékelt személlyel való közlése, kézbesítése az elektronikus rendszerben	Igazgató	Augusztus 15	Igazgató Értékelt Pedagógus
Az igazgató dönt az illetmény-eltérítésről a teljesítményértékelés után, a teljesítményszintek megállapítását követően. Döntését jelzi a fenntartó felé	Igazgató	Augusztus 31	Igazgató Fenntartó
Az igazgató a teljesítményszint megállapítását követően a vonatkozó BM. rendelet értelmében jár el. (18/2024 BM rendelet 7§;)	Igazgató	Augusztus 31	Igazgató Értékelt Pedagógus

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái az oviKréta felületén a TÉR rendszerben, szülői kérdőív alkalmazása.

11. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

11.1 A program hatálya

A helyi pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el és fenntartó hagyja jóvá. A program határozatlan időre szól.

A felülvizsgálat rendje:

- 5 évente átfogó felülvizsgálat
- Évente az óvoda vezetése áprilisban áttekinti, megvizsgálja: törvényi változások, illetve a működés tapasztalatai alapján szükséges-e a program módosítása
- Rendkívüli felülvizsgálatot, módosítást kezdeményezhet a nevelőtestület kisebb csoportja – legalább 2 fő – konkrét javaslat írásbeli előterjesztésével.

11.2 A program nyilvánossága

- A pedagógiai programról tájékoztatást külső érdeklődőknek az óvoda vezetője az óvodában járó gyermekek szüleinek a vezető és a nevelőtestület tagjai adnak.
- A program – az óvoda többi dokumentumával együtt – mindkét óvodában az óvónői szobában bármikor hozzáférhető. Azt a szülő megbeszélés alapján elolvasásra elviheti.
- A pedagógiai program egy példányát elfogadás után tájékoztató jelleggel átadjuk a gyermekeket átvevő iskolának.

Rábahídvég, 2024. szeptember 01.

Benkő- Kovács Bernadett
igazgató

MELLÉKLETEK

1. Felhasznált irodalom:

- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - dr Ráczné dr. Főző Klára (1996): Óvodai nevelés játékkal, mesével I. kötet. Eötvös József Könyvkiadó Budapest
- Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - dr Ráczné dr. Főző Klára (1997): Óvodai nevelés játékkal, mesével. Nevelési program óvodák számára. Eötvös József Könyvkiadó Budapest
- Balatoni Kata: Csillagregre
- Balatoni Kata: Így tedd rá! Módszertani eszköztár

AJÁNLOTT SZAKIRODALOM:

- Bálint Sándor (1977): Ünnepi kalendárium. Szent István Társulat Budapest
- Dömötör Tekla (1981): A magyar nép hiedelemvilága. Corvina Budapest
- Falvay Károly (1990): Ritmikus mozgás – énekes játék. OPI
- Fejlesztő Pedagógia (1990.1.-1993.1-2) pedagógiai szakfolyóirat
- Forrai Katalin (1993): Ének az óvodában. Editio Musica Budapest
- Hermann Alice (1979): A gyermekekben érlelődik a jövő. Kossuth Könyvkiadó Budapest
- Hermann Alice (1982): Emberré nevelés. Tankönyvkiadó Budapest
- Kodály Zoltán (1958): Zene az óvodában. Zeneműkiadó Budapest
- Kodály Zoltán (1964): Gyermekjátékok (Előszó a Magyar Népzene Tára I. kötetéhez).
 - Zeneműkiadó Budapest
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (1969): Gyermeklélektan. Gondolat Könyvkiadó Budapest
- Molnár V. József (1995): Egész-ség. Melius Alapítvány Pécs
- Molnár V. József (1998): Ég és föld ölelésében. Örökség Könyvműhely
- Páli Judit (1991): Játékok a preventív fejlesztés módszertanához.
 - Óvodai nevelés, 1991. 8. és 9. szám
- Stöckert Károlyné (1995): Játékpszichológia. (Szöveggyűjtemény)
 - Eötvös József Könyvkiadó Budapest
- Törzsök Béla (1982): Zenehallgatás az óvodában. Zeneműkiadó Budapest
- dr. Varga Izabella – Szvatko Anna (1993): Jean Ayres szenzoros integrációs terápiájának
 - néhány alapelve. Óvodai nevelés 1993. 4. és 5. szám
- Vekerdy Tamás (1989): Az óvoda és az első iskolai évek – a pszichológus szemével.
 - Tankönyvkiadó Budapest
- Vekerdy Tamás (1992): Álmodások és lidércek. T-TWINS Budapest
- Vekerdy Tamás (1991): Az értékszocializáció néhány kérdése. OKI

- Zilahi Józsefné (1987): Magyar népi mondókagyűjtemény kisgyermekek szórakoztatására
 - módszertani ajánlással. Megyei Pedagógiai Intézet Veszprém
- Zilahi Józsefné (1990): Mese – vers az óvodákban I-II. (Tanító- és Óvóképző Főiskolák
 - egységes jegyzet) Tankönyvkiadó Budapest
- Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - dr Ráczné dr. Főző Klára (1996): Óvodai nevelés játékkal, mesével I-V. kötet. Eötvös József Könyvkiadó Budapest
- Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné - dr Ráczné dr. Főző Klára (1997): Óvodai nevelés játékkal, mesével. Nevelési program óvodák számára. Eötvös József Könyvkiadó Budapest

2. A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Játék:

Autók:

Építő kocka:

Lego:

Hintaló:

Babakonyhai főzőkészlet:

Babakocsi

Babák (öltöztethető, hozzá ruhák)

Kirakójátékok

Libikóka Ugráló póni:

Dominó, társas, memóriajátékok:

Plüss játék:

Autópálya Fakirakó játék

Színes gyöngyök különböző méretben

Takarító eszközök (kis méretben)

Beöltözéshez ruhák, kalapok, kendők

A gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben

Verselés:

Mesekönyvek, szakkönyvek

Saját készítésű eszközök (sík-ujj-termés, kesztyűbábok-fejdíszek-jelmezek)

Ének zene, énekesjáték, gyermektánc:

Triangulum:

Metalofon:

Cintányér:

Ujjcintányér:

Ritmusjátékos hangszerek:

Kasztanyetta:

Tornadob:

Csengős pálca:

Fa xilofon:

CD magnós rádió:

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka:

- festékek, temperák,
- színes ceruzák
- gyurmák
- színes lapok
- ragasztók, ollók
- zsírkréták
- fonalak (sizál, pamut stb)
- gyapjú
- textilfestékek
- üvegfestékek
- üvegkréta
- aszfaltkréta
- ujjfesték
- kartonpapír
- mozaik kerámia,
- gyöngyök

Mozgás:

Egyensúly tölcser
Egyensúlyozó tányér
Füles labda
Labdák
Lépegető
Gólyaláb
Bobocar
Tornapad
Greswald tornakészlet
Tornazsámoly
Ugróiskola
Különféle hinták

Hintaló
Hullahopp karika
Bordásfal
Ugráló kötél
Gördeszkák

Munkajellegű tevékenységek

Szövőkeret
Hólapát
Gereblye
kis méretű takarítóeszközök
kosarak,
kötények
öntözők

A külső világ tevékeny megismerése

nagyítók
földgömb
térkép
kövek
kagylók
ismeretterjesztő könyvek

3. Legitimációs záradék

<p>Intézmény OM-azonosítója:201925</p> <p>Készítette a nevelőtestület bevonásával:</p> <p>.....</p> <p>Benkő-Kovács Bernadett</p> <p>igazgató</p> <p>Rábahídvég,2024.09.01.</p>
<p>Legitimációs záradék</p>
<p>Véleményezte:</p> <p>.....</p> <p>szülői szervezet nevében</p> <p>Rábahídvég, 2024.09.02.</p>
<p>Fenntartó nevében</p> <p>a Bertha György ÁMK Óvoda Szervezeti és Működési Szabályzatát a</p> <p>..... számú határozatával jóváhagyta.</p> <p>.....</p> <p>Borsits Zoltán</p> <p>polgármester</p> <p>Rábahídvég, 2024. 09. 15.</p>
<p>A dokumentum jellege: nyilvános</p>
<p>P.h.</p>

Tájékoztatásul hivatalosan megkapják:

1. Rábahídvég Község Önkormányzata
2. Prinzh Gyula Általános Iskola
3. Szülői Szervezet